

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

ĐẠI DƯỢC PHÒNG
38, Rue de Canton, 38.—Cholon

TÉLÉPHONE N° 658

Có bán đủ các thứ thuốc rất nên thân hiệu như sau này:

1.—Kiêm-sắc-bổ-huôn, (Trị bệnh đờn-ông suy nhược) Mỗi ve giá	2 \$ 00
2.—Phụ-khoa Kim-phụng-huôn, (Đờn bà huyết hư khi suy) Mỗi hộp 2 huôn giá.	1 00
3.—Hóa-dâm chi-khải, (Trị bệnh ho) Mỗi gói giá	0 15
4.—Nhi khoa cãng-cơ-táng (Trị bệnh con nit) Mỗi gói giá	0 25
5.—Thân hiệu phát-lãnh-táng (Trị chứng nóng lạnh) Mỗi gói giá	0 16
6.—Bánh cam-tích (Trị bệnh cam tích) Mỗi gói 10 bánh giá	0 10
7.—Sưu-dộc-linh-dược (Trị bệnh hoa liễu) Mỗi ve thuốc nước và thuốc huôn giá	3 00
8.—Thân hiệu nhân-dược-thủy (Trị bệnh cộm mắt) Mỗi ve giá	1 90
9.—Thanh-tạng-huôn (Thuốc xổ) Mỗi ve giá	0 40
10.—Phong thấp cao dược (Thuốc dân trị các chứng bệnh phong thấp) Mỗi miễn giá.	0 20
11.—Sanh-phát-bá-thảo-giư (Thuốc nước xức cho nước tóc) Mỗi ve giá	0 30
12.—Bạch-trừ-cao (Trị các chứng bệnh đau lâu) Mỗi ve giá	0 60
13.—Bạt độc dược cao, (Trị bệnh Ung-thư u-nhọt, ghê chốc) Mỗi ve giá	0 30
14.—Trần-châu phân (Trị bệnh phỏng lửa phỏng nước sôi) Mỗi gói giá	0 35
15.—Tê sanh dược thủy (Trị các chứng bệnh cảm mạo, chởi nước và thời-khí) Mỗi hộp giá.	0 10
16.—Bạch thọ giư (Đầu bạc hà) Ve nhỏ giá 0 \$ 25, ve lớn.	0 40
17.—Tiếng dược cao (Trị bệnh lạt) Mỗi thỏ giá	0 20
18.—Châu phách sanh cơ tắng (Trị các thứ ghê độc) Mỗi ve giá.	0 20
19.—Ngoại khoa trừ độc thủy (Thuốc nước để rửa các thứ ghê độc) Mỗi ve giá.	0 20
20.—Nha thông dược thủy (Trị bệnh đau răng) Mỗi ve giá.	0 20
21.—Vạn ứng như phát trà (Trị bệnh cảm) Mỗi gói giá.	0 06
22.—Vi-tê-sanh trật dà huôn, (Hoặc lá cây, hoặc đánh đập) Mỗi hộp giá.	0 50
23.—Dầu Essence de Menthe hiệu Nhị-thiên-Đường. Mỗi ve giá.	0 25
24.—Vạn ứng phạt đơn (Trị bệnh nhưi đầu đau bụng tức ngực) Mỗi gói giá.	0 10
25.—Dầu đầu khâu (Nhứt dầu nóng lạnh số muối) Mỗi ve giá.	0 10
26.—Bông gòn thuốc (Đé bó rít ghê) Mỗi gói là.	0 20
27.—Mộng-tiên-trà (Trà bỏ á-phiện) Giá mỗi gói là.	1 50

Bổn-dường hằng năm giữ một lòng cứu thê tẻ nhân, cho nên chẳng nài hao tổn bạc ngàn mà in ra mấy muôn cuốn **Dược tánh phục pháp** (chỉ cách dùng các thứ thuốc rất kĩ lưỡng) để dành mà cho thân-chủ; nếu vị nào có gởi thư xin, thì Bổn-dường lập tức gởi liền chẳng hề sai sót.

Saigon, Imp. Commerciale C. ARDIN ET FILS.

Tirage: 1.800 exemplaires.

Le Directeur-Gérant NGUYỄN-CHÁNH-SÁT

Ng. Ch. Sat

NÔNG-CÔ MIN-ĐAM

Causeries sur l'Agriculture et le Commerce

PARAISSANT LE JEUDI

17e ANNÉE
NĂM THỨ 17
Ngày 8 Août
1918

農 賈 茗 談

Số 75

Ngày mồng 2 tháng bảy
năm Mậu-Ngũ

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

<p>ĐỊNH GIÁ BÁN TRONG CỎI ĐÔNG-DƯƠNG</p> <p>Một năm..... 5 \$ 00 Sáu tháng..... 3 00 Mỗi số..... 0 10</p> <p>ABONNEMENTS France et Colonies</p> <p>Un an..... 20fr.00 Six mois..... 12 00</p> <p><i>Les abonnements sont payables d'avance</i></p>	<p>Chủ nhơn:</p> <p>F. CANAVAGGIO</p> <p>Tổng-lý, kiêm Chánh-chủ-bút:</p> <p>Nguyễn-chánh-Sát</p> <p>Đại-biểu:</p> <p>Đặng-thúc-Liêng. — Nguyễn-viên-Kiều</p>	<p>PUBLICITÉ ANNONCES LÉGALES ET JUDICIAIRES</p> <p>La ligne de 0^m065 de large... 1 \$ 50 Le décompte des lignes est calculé à raison de 3 au centimètre suivant es caractères employés. Pour les annonces commerciales on traite à forfait.</p> <p>HAO NAO Những lời rao báo về việc thương mại, xin gởi thư, hoặc đến tại Hội-quan mà thương nghị.</p>
--	--	--

Direction, Rédaction et Administration: 157, rue Catinat.— SAIGON.

Ông nào mua báo, xin đóng giùm tiền trước

MỤC LỤC

1. Việc mua bán lúa gạo Nam-kỳ.	10. Saigon Ái-quốc-hội (Tombola).
2. Nam-Việt tài-nguyên.	11. Lễ khánh-thành trường Nông-nghiệp tại Bến-cát.
3. Quan Toàn-quyền về tới Saigon.	12. Ai Tín.
4. Thế giới tân văn.	13. An Tòa xử vụ nước mắm giá.
5. Âu-châu chiến tranh.	14. Đại-Pháp lễ nghi.
6. Quan cựu Toàn-quyền Van Vollenhoven từ trần.	15. Chuyện khôi-hài.
7. Đông-Dương Thời sự.	16. Túc-Kiền.
8. Thành-phố Saigon yết-thị.	17. Thú-giang-Hồ.
9. Cuộc xô số Hồng-thập-Tự.	

房藥大堂天二 NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

TIỆM LỚN TẠI QUẬN ĐÔNG TỈNH THÀNH. — MỘT TIỆM TRONG NAM-KY
Ở tại đường Canton, số 38, Chợ-lớn. — Téléphone N° 358

PHỤ-KHOA KIM-PHỤNG-HUỒN
Phẩm mà đơn-bà khác hơn đơn-ông thì chỉ có 2 điều: 1° đường-kính, 2° san-đế mà thôi. Nên hệ muốn sanh con thì trước hết phải lo cho đường-kính đều đặn. Nếu đường kính chẳng đều thì khó mà có thai cho được. Ấy là phần nhiều, gốc hơi ngoại-cảm, lục-dâm, hoặc tại lo, rần, huôn-bực, ưu-huật trong lòng, làm cho khí huyết hao mòn, sanh nhiều chứng bệnh, đều cũng do nơi đường-kính không đều mà ra.

Tiệm tôi đây, từ ngày dựng phương thuốc mẫu-nhiệm của ông Tô truyền lại đến nay, hàng giờ lòng cứu giúp cho đời, lựa những thuốc tốt, giá công chè ra mà làm huôn đê trị cho các chứng bệnh đơn-bà đều dùng được hết.

Còn như bình thời mà thường uống thuốc này, thì khí huyết đầy đủ, chẳng hề sanh bệnh, mà rồi sanh con đẻ cháu cũng nhiều, chỉ như đơn-bà có thai mà uống thuốc này, thì lại được an thai bảo sản, chứng sanh con ra được mạnh mẽ nữa, ấy là một phương thuốc rất hay, để trị các chứng bệnh đơn-bà hiệu nghiệm như thần đó.

Chỉ trị các chứng kể ra sau này:

- 1° Đường-kính hoặc trối, hoặc sục, hoặc ít, hoặc nhiều;
- 2° Bạch-dái, Bạch-dâm, ra hoai không dứt;
- 3° Đường kính hoặc vàng dợt, hoặc đen bầm;
- 4° Khí huyết đều hư, đường kính không có;
- 5° Hoặc đường kính ca nhiều quá, như muốn làm báng;
- 6° Đường kính đi nghịch, sanh ra thổ huyết, trong bụng thì đau;
- 7° Thân thể chẳng yên, xây-xẩm mặt mày, ăn uống không tiêu;
- 8° Đau lưng, mỗi căn, vàng mét, ốm gầy;
- 9° Thái động chẳng yên, trong bụng đau hoai
- 10° Bà rớt ứ huyết mà đau, hoặc lá-nhạo không ra.

Cách dùng: Mỗi ngày phải uống 1 huôn, uống

với nước trà. Còn đơn-bà đê thì phải dùng nước đái con nít mà uống với thuốc.
CỬ AN: Những đê sùng-sít, lạnh lẽo, cũng là đê rang-nướng nóng này, độc-dịa chẳng nên dùng.
Mỗi hộp 2 huôn, giá là..... 1 \$ 00

Tế sanh được thảy

Hiện nay là đời Y-học phát minh, cho nên nghề Y-thuật đã nghiệm cứu càng ngày càng tinh hơn nữa, nhưng mà đời tăng tấn hoá chứng nào, bệnh lại càng sanh nhiều chứng lạ lùng chứng này, cho nên phép làm thuốc cũng phải tùy cơ mà chế luyện thì mới thích hợp thời nghi. Nay Bồn-đường có chế một tuờ thuốc nước này rất hay thần hiệu chủ trị các chứng kể ra sau này:

- Về các chứng ban,
- Đổn mùa cảm mạo,
- Nóng lạnh nhưt đầu,
- Thời chứng dịch hạch,
- Hoạt loạn mửa yã,
- Đau bụng sinh bụng,
- Trùng phong trùng đâm,
- Bất tỉnh nhưn sự,
- Cảm gió sanh ho,
- Kiệt máu kiệt đâm,
- Nhứt mỗi cùng minh,
- Tinh thần bải hoải,
- Trùng thử phá nong,
- Thủy thổ bất phục,
- Vị chẳng tiêu hoá,
- Đi ghe đại sảng,
- Sơn phong chanh rét,
- Da ngứa nổi sần.

CÁCH DÙNG: Người lớn mỗi lần uống nửa ve, bệnh nặng phải uống nhiều hơn. Con nít mỗi lần uống từ 15 cọt đến 20 giọt. — Con nít chưa đầy 6 tháng

uống 6 giọt, uống với nước trà, cứ nửa giờ thì uống một lần, trong uống ngoài thoa, rất nên công hiệu.

Mỗi ve giá là..... 0 \$ 10
Mỗi 10 ve..... 0 90

Nhị-khoa-cảng-co-táng

Chủ trị con nít cấp mạng, kinh phong, cũng các chứng bệnh của con nít kể ra sau này:
Cảm mạo phong hàn, mình nóng, mặt đỏ, đăm ngăn chặn con mắt lảo liển, hoặc trợn trắng, cứng rắng, cứng hàm, bất tỉnh nhưn sự, miệng mũi trũng khi, trong ruột đau thối, hơi thở khô khè mà làm ra ho, hoặc khóc đêm và giật tay giật chân, đường đại huật bôn, hoặc miệng mồm khó khàn lại hay khác nước, ấy là chứng CAP-KINH PHONG phải dùng nước trà mà uống với thuốc tán này.

Còn như thoát nóng, thoát lạnh, khi mửa, khi yã rút tay, rút chơn, da mặt xanh, vàng mét, ốm gầy khô khè, ọc sữa, ăn uống chẳng được, khóc có nước mắt, đêm ngủ con mắt không nhắm, đường đại đường tiểu không tời, tay chơn lạnh ngắt, rét lâu chẳng hết, ấy là chứng MẠNG-KINH-PHONG, phải dùng nước gạo rang mà uống với thuốc tán này lập tức thấy hiệu nghiệm.

Cách dùng: Con nít trong tháng tới 3 tháng uống mỗi ngày 1 gói phân làm 2 lần. Từ 4 tháng tới 12 tháng mỗi ngày uống 1 gói. Từ 4 tuổi sắp lên mỗi ngày uống 2 lần, mỗi lần 1 gói. Còn con nít ngày thường muốn nó ăn chơi thì mỗi ngày cho nó uống nửa gói, uống với nước trà thì trừ được các chứng bệnh và mạnh mẽ trong mình.

Mỗi gói giá là..... 0 \$ 25

Bạch trược cao

Thuốc này để trị các bệnh lậu, hoặc đái gât, lậu mủ, hoặc trắng hoặc vàng, hoặc lậu kê, lậu huyết, chảy ra đấm đê cứ theo phép mà dùng thì hết, lại trừ được các chứng bệnh độc.

Trong mỗi hiệp đều có chỉ cách dùng.
Mỗi hiệp giá là..... 0 \$ 60

LỤC-TỈNH-KHÁCH-LẦU

Số 84-92 đường Espagne SAIGON

Tiệm Lục-tỉnh-khách-lầu, có phòng ngủ rộng rãi, sạch sẽ và mát mẻ vô cùng; ở tại góc chợ mới Saigon, đường Espagne, số 84-92.

LO'Í RAO

Kính cùng lục châu qui-khách đặng rõ: TÀI TIỆM TÔI HIỆU

陶玉

ĐÀO-NGỌC

Ở Cholon, đường Quai de Mythe, số 33
Có trụ bán nhưng thờ thuốc điều hiệu:

南洋兄弟烟草公司

Nam-dương huynh-đệ yên thảo công-ty

KÊ RA SAU NÀY:

1. NHẬN..... HI-THƯỚC.
2. »..... SONG-HI.
3. »..... HUYNH-PHI-MÁ.
4. »..... LAM-PHI-MÁ.
5. »..... AI-QUỐC.
6. »..... PHAT-TÀI.
7. »..... KIM-TU-ĐẠI-HI.
8. »..... TẾ-HI.
9. »..... KIM-TU VẠNG-LÝ TRƯỜNG-THÀNH.

Thuốc điều này làm tại Trung-quốc, chẳng những là nội Trung-quốc dùng mà thời, lại trong toàn cầu các nước khác cũng đều dùng nữa.

Thuốc này hút không khô cơ mà cũng không quèn dâm, và mùi nó thơm tho hơn các thứ niện khác.

Vậy xin lục-châu qui-khách hãy dùng thử những thứ thuốc nói trên đây, thì rõ sự tốt xấu, vì bên Trung-quốc đã lựa cách bảo chế kỹ lưỡng đặng làm cho khỏi khô cơ và quèn dâm, đã ngon mà lại rẻ.

TRƯỜNG Nguyễn-xích-Hồng

Trường này rộng rãi sạch-sẻ, máy vi giáo-sư dạy dỗ cũng siêng năng kỹ-lưỡng, chỗ ăn chỗ nằm của học-trò cũng có người chăm nom săn sóc tử-tề. Nhứt là đồ ăn của học-trò lại càng sạch-sẻ qui-trọng vô cùng.

Lục-châu chư-quản-tử có con có cháu cũng nên đăm-dèn đồ mà cho nó học, chắc sao liệt-vị cũng được vui lòng, khỏi lo sợ nghi ngại đều chi cả.

PARFUMERIE-COIFFEUR-CHAPELLERIE

« Michel THO »

93, Rue Catinat — Saigon

Tiệm bán nón, dù, gậy cầm tay, áo và xà-bông thơm, phân thoa mặt, và giầy lưng già, ở đường Catinat số 93, gần nhà in và bán sách của ông C. ANTONETTI (Imprimerie Librairie Commercial) có phòng lột tóc sạch sẽ, giá rẻ.

Lành in các thứ sổ, sách, cần dùng trong Lăng' Tông, bán sách vở cho học trò, mực viết v.v. bán thư, truyền đơn, bưu, sữa, máy may máy viết các hiệu.

Lục-châu quản-tử muốn mua món chi, tiệm tôi không có tôi cũng sẵn lòng mua dùm cho có mà gửi chàng nệ công.

Michel LÊ-VĂN-THO.

Ghe lưòng bằng sao

Có người muốn bán một chiếc ghe lưòng bằng cây sao, tự mùi chỉ lái liền lạc tới lăm. Bể dài 15 thước Tây, bể ngang hai thước, thân ha mộ thước một, dày 8 phân. Chở được 500 thùng lúa (thùng 40 lít) mà còn nổi, không sợ sóng tàu.

Lục-châu ai muốn mua, xin đến hay li viết thư cho **Nông-Cổ-Min-Đam** mà thương nghị giá cả.

TIỆM Trương-văn-Hanh SADEC

Có bán xe máy mới và đủ đồ phụ tùng xe máy và sửa xe. Lành thấp mướn đèn khí đá (carbure) theo cuộc quan, hôn, tan, kỳ-yên, tân-gia, hạ-thọ.

Khẩn đên hàng nhiều tây tốt thượng hạng, bán mớ và bán lẻ vỏ ruột xe máy hiệu Michelin.

Quý khách ở xa muốn mua đồ phụ tùng xe máy, xin gửi thư cho tôi, tôi sẵn lòng kỹ lưỡng gửi contre remboursement nghĩa là đóng bạc tại nhà tôi mà lãnh đồ.

Hoặc muốn biết giá đồ trước khi mua thì tôi sẵn lòng cho giá đồ phụ tùng in sẵn bằng chữ quốc-ngữ (Prix-courant).

TRƯƠNG-VĂN-HANH, cần khải.

CÁO BẠCH

Chúng tôi mới mở một tiệm tại đường d'Adran, môn-bãi số 110 (ngang trước Tòa Tân-đạo, hiệu là Tân-phát-Long, để sửa: Đền Tito-Landi và đền Manchons, xe máy, tu sửa, máy đánh chữ, máy lát và sửa đồng-hồ, v.v. v.v. Lại cũng có bán: Manchons, Carbure và dầu Essence đủ thứ.

Những thợ và máy móc sắp đặt tại tiệm làm được các việc theo ý qui-ông giao cho chúng tôi.

Mỗi khi qui-quan có đám tiệc chi mà muốn chưng đèn trong nhà cho sáng, thì chúng tôi cũng lãnh làm được, miêng tạ cho chúng tôi hay trước.

Thơ và Mandat xin để như vậy:

M. NGUYỄN-CHÍ-HOÀ
110, Rue d'Aaran

Saigon.

Thơ vẩy mới phải

Mới nghe qua cái ĐỀ-mục cuốn thơ, ai cũng cho rằng lạ, chừng mua về mà đọc thì mới biết rằng hay, kỳ vẩy anh em cũng nên mua một cuốn mà xem, thì mới biết vì sao mà đặt tên nó là thơ VẬY mới phải?

Giá mỗi cuốn là..... 0\$10

Tại Saigon mấy nhà sách đều có bán, tại quán Nông-cổ Mìn-dám Saigon và quán Đại-việt-tập-chí Long-xuyên cũng có bán.

CỦ GIÁ VÀ CỦ TRÂM

Kính cùng Lục-châu chủ quản-từ rõ: Tại vựa tôi có trữ đủ thứ Caicông Trâm và Caicông giá, dài vắn nhỏ lớn đủ thứ đủ hạng, để dùng mà âm nền nhà, hay là đóng cửa cũng được, như Liệt-vị muốn mua bao nhiêu hoặc hạng nào thứ nào xin việc thơ cho tôi mà thương lượng giá cả trước cho xong, thì tôi sẽ cho ghé chỗ đến nhà cho Liệt-vị.

Nay kính TRẦN-TẤN-TÀI Marchand de bois à Hochgia.

NAM-HÔNG-PHÁT KHÁCH-SANG

ở đường Boulevard Bonnard, số 106 ngang garage xe lửa Saigon-Govap tại Chợ-mới Saigon

Bán rượu tây và sữa xe máy, dầu caecace và dầu alcool. Có cho mượn phòng ngủ sạch sẽ rộng rãi, giá rẻ. Qui-quan, Qui-khách ở xa muốn mua bất cứ vật chi thì tôi mua giùm, miễn kỳ lưỡng gửi tới chỗ ở mấy ông. HUYEN-NGO-KY.

Tiệm khắc con dấu

Kính tỏ cùng Quý-khách đặng rõ: Tiệm tôi khắc con dấu đồng, cao-su và bằng đá cẩm-thạch để mở, vân vân... Giá rẻ đồ tốt mà làm mau, nếu quý-khách ai muốn dùng kiểu nào, xin gửi thơ lại tiệm tôi lấy Catalogue lựa kiểu mà dùng, thì tôi sẽ hết sức làm cho vừa ý.

TRAN-DUY-BINH Graveur 89, Rue Catinat, 89. - Saigon

THO Thiện ác hữu báo

Thơ này đặt theo điệu lục-bác, văn câu xuôi miệng dễ đọc dễ ngâm, sự tích cũng hay, báo ứng rất nhiệm mầu, đáng để mà làm gương cho hậu thế. Liệt-vị cũng nên mua để cho em trẻ nó ngâm nga mà chơi, tưởng cũng là hữu ích.

Giá mỗi cuốn là.....0\$10

Tại nhà in l'Union của Ông Nguyễn-văn-Cửa số 157 đường Catinat có bán.

NAM-KỠ CHỈ CUỘC CÔNG-TY

Lò làm giày Nam-kỳ hiệu là: Nam-kỳ chỉ cuộc công-ti, nay lập đã gán thành rồi; nên kể từ ngày nay đã khởi sự mua các thứ giày lộn và giẻ rách. Lục-châu như ai có giày lộn bất kỳ là giày chỉ, hoặc giẻ rách như là giẻ vải, giẻ lụa, thì công-ti đều mua hết.

Giá mua như vậy:

1° Giày lộn mua 2\$00 mỗi 100 kilos.

2° Giẻ rách lộn mua 3\$00 mỗi 100 kilos.

3° Giẻ rách trắng hết mua 4\$00 mỗi 100 kilos.

Trừ ra nỉ và giẻ đen thì không mua.

Như ai có các thứ giày lộn và giẻ rách đã nói trên đây, xin hãy đem đến tiệm ngành của Công-ti tại Saigon, đường d'Adran, số 28 mà bán, thì sẽ có người Đại-lý mua cho.

CÓ MỘT MÌNH HANG DENIS FRERES làm Đại-lý. có trữ hộp quẹt hiệu này nội cõi Đông-Dương mà thôi.

NÔNG-CỔ MÍN-ĐÀM

VIỆC MUA BÁN LÚA GẠO NAM-KỠ

muôn cho khỏi bị tay người áp chề, phải làm thế nào?

(Tiếp theo)

Nếu trong lục-tỉnh mỗi nơi Nông-nghiệp tương-tê hội đều thành lập được rồi, thì ắt lúa nội Nam-kỳ ta sẽ gom về cho các hội chúng ta tam phân chi nhĩ, được vậy thì cái thề của ta đã mạnh rồi. Nhưng mạnh thì có mạnh, mà khách-thương họ cũng còn áp chề ta dễ như chơi vậy, họ cũng còn hân hủi dễ khinh ta như thường vậy.

— Sao vậy?

— Là bởi tàu ngoại-quốc thường hay mua gạo chở ít hay mua lúa, nếu chúng ta có lúa tuy nhiều mà không bán được cho ngoại-quốc, đi lại rồi cũng phải chở đem đến các nhà máy của khách-thương nơi Chợ lớn này nhĩ khăn cầu mà bán, té ra cũng còn làm mọi cho chúng hoải.

— Vậy thì bây giờ ta phải tính sao?

— Tính lập nhà máy chớ sao.

— Vồn đâu cho có đủ mà lập?

— Sao không, hễ mỗi tỉnh đã lập được mỗi hội Nông-nghiệp tương-tê rồi thì mỗi hội đều mỗi lập một sở nhà máy tại trong bốn-tỉnh dạng xay lúa của hội mình mà bán thì chắc là được việc.

Xin anh em hãy nghĩ đó mà coi, tính như vậy mới nghe thoán qua thì tôi tưởng ai ai cũng cho

là phải, song ngồi mà xét cho kỹ nghĩ cho xa, nếu tính như vậy cũng còn thất kê.

Và chẳng hiện thời nhà máy của khách-thương hân hủi 10 cái, ngày đêm máy chạy rần rần, nếu ta mà muốn tranh quyền-lợi với người, thì phải làm làm sao vốn cho lớn, sức cho to, thế-lực chẳng bằng, chớ cũng một mười mỗi chín, vậy mà còn thặng phụ nan phân, bất tri lực là thủy thủ thay, huống chi họ chúng mà ta riêng họ hiệp mà ta phân, thì có lẽ nào mà duy trì với họ cho nổi được.

Chung riêng, hiệp phân là họ có vốn to, hiệp sức nhau lại mà gom về một mối, lập nhà máy lớn, mỗi cái mỗi ngày xay gần bảy tám trăm, một ngàn tấn, thì họ mới có thể đem chịu giá với tàu buôn ngoại-quốc mà bán gạo, khỏi bị, ai ăn chệt ăn gánh được, thì họ mới lợi to.

Còn chúng ta đây tuy đã có hội Nông-nghiệp tương-tê khắp đều trong các tỉnh rồi, mà không gom về một mối, lại phân nhau mỗi tỉnh mạnh ai nấy lập nhà máy trong tỉnh mình, mà lúa xay mỗi ngày bắt quá chừng vài chục tấn, thì có gạo đâu cho đủ mà dám làm tờ giao-kèo chịu giá với các tàu buôn ngoại-quốc mà bán. Đi lại tỉnh nào cũng chỉ cứ lo xay rồi tranh nhau mà bán cho dân trong xứ.

Đó, anh em nghĩ coi, ta với ta còn đang tranh lẫn với nhau thì có thể nào mà dám nói đến việc

tranh lẫn với người cho được. Chẳng những vậy mà thôi, mà rồi khách-thương họ lại thừa dịp chúng ta đang tranh lẫn với nhau đó mà xô ta đi như phản chướng.

Nay mà muốn tìm cho ra một chức hay, thì chẳng có chi hơn là chúng ta đây những trang thức-già trong lục-châu, người người đều phải để ý chăm nom về Nông-nghiệp tương-tê hội, rồi gia công khuyến khích rù ren nhau cộng biểu đồng tình, lo lập cho mau thành tựu, chừng đó các hội Nông-nghiệp trong lục-tỉnh lại phải hiệp lại một mối lớn mà gọi là: NAM-KỠ NÔNG-NHIỆP TƯƠNG-TÊ TỔNG-CUỘC như lời tôi đã luận trong Tê-báo số 70 đó, đường ấy thì ta mới có sức mạnh thế lớn mà đờm đương cùng thề cuộc.

Ấy là chúng tri thành thành, hễ ta biết kết giải liên đoàn với nhau rồi thì năm bảy cái nhà máy to như họ vậy, có khó chi mà lập không nổi; mà hễ ta lập được năm bảy sở nhà máy to rồi, thì những lúa Nam-kỳ mà chúng ta, tỉnh nào đều gom về cho hội của tỉnh vậy đó, chớ hết về cho các sở nhà máy Nam-kỳ Nông-nghiệp tương-tê Tổng-cuộc của chúng ta xay, thì ta mới có thể mà làm tờ giao-kèo chịu giá bán gạo của ta cho các tàu buôn ngoại-quốc. Được như vậy thì hoặc may mới dám trông mong tới sự tranh ưu tranh liệt với khách-thương có được chút đỉnh cùng chăng. Chớ để phân nhau mỗi người riêng mỗi ý thì

biết bao giờ mà mon men cho tới cái địa-vị ấy được.

Lại còn đến này nữa rất cần-kíp rất quan-trọng cho cuộc lập Nông-nghiệp tương-tê hội trong xứ ta.

Và chẳng hiện thời trong lục-châu ta đây mà muốn lập Nông-nghiệp tương-tê hội thì cần phải tổ chức những trang điển-chủ phú-hào; mà phần đông trong các đảng ấy thì ít biết tiếng Langsa, cho nên mỗi khi nhóm mà bàn tính việc hội thì tôi xin hãy dùng tiếng Annam cho tiện hơn, nếu các ông cứ dùng tiếng Langsa thì những các đảng ấy không hiểu chi được hết, ắt phải ngà lòng, thì hội cũng ắt khó mà làm cho thành tựu.

Ấy vậy, những lời ngu lộn của tôi luận đây, thoán có chỗ nào bất cập, giữa nhờ các đảng cao-minh, như có ý-kiên chi hay, xin nghĩ đến công-ích, luận lại rồi gửi đến cho tôi, thì tôi cũng hoan nghinh mà ân hành, ngõ hầu mở mang cuộc lý-tải cho chúng-tộc ta, ấy là tờ nguyện của tôi đó.

NGUYỄN-CHÁNH-SẮT

Nam-Việt Tài-nguyên

CÔNG-NGHỆ (Principale ressource de la Cochinchine : L'Industrie)

ĐOẠN THỨ NHỨT

NÔNG-NGIỆP CÔNG-NGHỆ (Tiếp theo)

Ngoài Bắc-kỳ một phần thì đất thấp, ruộng nhiều, dân đông, còn 2 phần thì đất rộng, gò cao, dân ít. Hiện-kim Bắc-kỳ không có đủ thú vật mà dùng, mỗi năm phải mua thêm của Lào và Trung-kỳ. Và trong hai phần đất cao thì nuôi thú vật rất dễ. Lễ thì Bắc-kỳ phải nuôi thú cho nhiều động khối mua thú

vật của xứ khác và dùng có thú nhiều mà bán cho người nữa mới phải.

Trung-kỳ là xứ đất cao đồng rộng rất hợp với sự nuôi thú. Khi trước trong tỉnh Quảng-ngãi, Bình-định, Phú-yên, Khánh-hoà thường năm bán trâu bò cho Lữ-tướng rất nhiều.

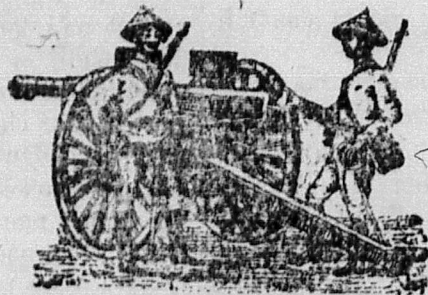
Năm 1909, binh tôi nó giết đến 15.000 con bò trong tỉnh Phú-yên. Từ ấy đến nay không còn bán được nữa, làm cho dân sự mất một mối lợi rất lớn vô cùng. Hiện-kim Trung-kỳ còn bán thú vật cho Bắc-kỳ và Nam-kỳ mà thôi. Trong tỉnh Thanh-hóa, Nghệ-an và Hà-tĩnh, mỗi năm chở ra Bắc-kỳ chừng 20.000 con bò và 5.000 con trâu. Trong tỉnh Bình-định, Phú-yên và Khánh-hoà, mỗi năm đem thú về Nam-kỳ cũng nhiều, song mắc đặc đi đường bộ, không thể kiểm sát, nên không chắc số bao nhiêu mà kể. Trong mấy năm sau đây thú vật Trung-kỳ khỏi bị hình nặn, càng ngày càng sanh sản thêm hoai; có lẽ chẳng bao lâu đây số thú vật ắt sẽ có nhiều mà bán cho Ngoại-quốc được.

Cao-man số dân thì độ chừng một gốc ba số dân Trung-kỳ mà số thú vật lại nhiều tới bằng hai. Ấy vậy, Cao-man là xứ thú vật rất nhiều. Đã vậy mà xứ ấy lại liên tiếp với xứ Lào nên trâu Lào

dem xuống rất dễ; mà cũng nhờ sông Cửu-long-Giang rộng sâu tàu buôn vô được mà mua trâu bò, nên sự nuôi thú có thể mà trở nên tấn phát được. Mấy năm trước tàu Ngoại-quốc vô Nam-Vang mua thú nhiều, làm cho số thú giảm, lại làm cho giá thú vật phải trở nên mắc. Cách vài ba năm nay Chánh-phủ sợ số thú không đủ dùng trong xứ, nên cấm không cho thú vật xuất dương. Ấy cũng là một kế hay, làm như thế thì ít năm số thú trong xứ phải lên nhiều được. Song nễ lại nếu cấm như vậy hoai, trong năm ba năm số thú thêm nhiều quá, người nuôi không có chỗ mà bán, thì chắc ngã lòng không muốn nuôi nhiều nữa. Có lẽ rồi đây Chánh-phủ sẽ kiểm sát số thú vật lại, nếu coi có dư, chắc cũng cho chở đi Ngoại-quốc chở chẳng không.

Xứ Lào dân số lối nửa triệu người, mà số trâu bò trên 700.000 con. Còn số đất kể được 21.400.000 mẫu, mà làm ruộng có 134.000 mẫu mà thôi. Lấy số dân kia với số ruộng ruộng, mà sánh với số trâu bò này thì trâu bò trong xứ dùng sao cho hết. Ấy vậy trong Đông-dương ta có xứ Lào là xứ trữ trâu bò cho mấy xứ khác dùng. Tại Lào hiện kim có dư hơn mấy chục muôn mẫu đất nuôi thú vật được. Dân sự ở xứ này không chịu

THUỐC ĐIỀU HIỆU SÚNG ĐỒNG

BAO XANH

Mùi đã ngon mà giá lại rẻ

nuôi thêm cho nhiều nữa, là vì tại đường giao diệc không thông, sợ nuôi nhiều khó bán, và cũng tại dân xứ ấy phần nhiều còn giá-mang không chịu lẫn cận giao thiệp với dân ở mấy xứ gần đó là dân Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Cao-man và Xiêm-la.

Theo những điều tôi đã tỏ trong Đại-Việt Tạp-chí số 3, thì Đông-Dương ta cũng là một xứ có nuôi thú vật, song chưa được lợi là vì nuôi chưa được nhiều đó mà thôi. Mà theo địa thế đã nói đó thì sự nuôi thú coi có mối dễ tin-tấn lắm. Súc-mục là một cuộc cần nhứt của dân sự, bởi vì cuộc ấy là một mối lợi to tác của nước nhà. Ngày nay dân-tộc ta, chỗ nào cũng lo tình-tấn Nông-nghiệp để làm cho cuộc lý-tải trở nên rộng rãi. Và Nông-nghiệp thì cần phải có trâu bò. Nếu trâu bò ít thì khó mà khai phá ruộng đất cho nhiều được; bởi vì trâu bò ít thì tự nhiên gia phải mắc, mà hệ gia mắc thì nông-gia phần nhiều làm sao mà mua cho nổi. Chẳng nói đâu cho xa, như ở Nam kỳ trong mấy tỉnh đất thuộc rớt, nông-gia phần nhiều phải mượn trâu, mà cày, bừa, cõ, kéo. Ruộng làm lúa chẳng đáng bao nhiêu, mà trâu bò phải trả tiền mượn mắc thì làm sao cho có lợi.

Phần thì trong Nam-kỳ đâu số một ngày một thêm đông, còn tôm cá một ngày một

giảm bớt. Quốc-dân ta lần lần phải dùng thịt heo, thịt bò mà tiếp dưỡng sự sống. Và cá thịt là hai món cần nhứt của người Annam. Cá ít thì khó mà làm cho nhiều được. Còn heo heo là thứ mình làm thêm được, vậy thì mình phải nuôi thêm cho nhiều mà thế cho cá.

Sự nuôi thú vật chẳng những là giúp ích cho cuộc cần điền mở đất và làm cho dân trong nước mà được thịnh vượng mà thôi, mà lại làm cho quốc-dân có thể bán thường thường cho các nước mà lấy lợi nữa. Mầu-quốc ta trong lúc thái-bình thì thú vật trong nước có đủ dùng luôn luôn, khỏi mua của nước khác. Từ khi có giặc đến nay binh lính chiêu mộ nhiều. Mỗi ngày phải phát thịt cho lính luôn luôn và phần thịt của lính ăn phải nhiều hơn phần của người thường ăn mới được. Bởi vậy nên số heo bò trong nước dùng không đủ, Chánh-phủ phải kiếm mua thêm của nước khác. Đã có thì nghiệm rồi, bỏ chỗ đi xa đường phải ồm, mất thịt rất nhiều. Đã vậy mà lại còn hay chết dọc đường nữa.

Đông-Dương ta đâu có heo bò muốn giúp cho Mầu-Quốc mà nuôi quân lính, thì phải lập lò giữ hơi lạnh luôn luôn mà không bị rớt cũng phải sắm tàu cho có phòng lạnh để chở đi mới được. Bởi chỗ

heo bò sống thì bất tiện, vì tiền chở đã mắc, mà lại còn phải bao hớt dọc đường nữa. Mà lập lò lạnh và sắm tàu có phòng lạnh thì tốn hao rất nhiều, Quốc-dân ta khổ mà lính việc ấy được. Đã vậy mà lập lò lạnh dọc đường hong thịt thì phải có heo cho nhiều và phải có sẵn luôn luôn mới được, nghĩ vì một chuyên, tàu đi sơ phí rất nhiều, nên không có thịt mà chở cho đây thì chịu số phí sao cho nổi. Mà Mầu-quốc ta cần dùng thịt là phát cho quân lính trong lúc giặc giã này mà thôi. Một ngày kia hết giặc yên rồi, thì thú vật trong xứ đủ cho dân trong xứ dùng, không mua nữa, thì chủ lò thịt lạnh phải kiếm mối hàng trong xứ khác mà bán, lại còn gian nan hơn nữa. Ấy vậy sự bán thú vật cho Mầu-quốc thì chúng ta không thể trông mong được.

Tuy vậy chỗ Đông-Dương ta nếu có thú nhiều thì cũng chẳng mất mối lợi. Theo lời của ông Thú-y Sarazin thì trong miền Cye-Đông này có xứ Hương-Cảng, Hạ-châu Lữ-tướng mỗi năm cần dùng mua thú vật cũng nhiều.

Hương-Cảng đất hẹp mà dân đông nên thú vật nuôi không đủ cho dân-sự dùng. Trong năm 1915 Hương-Cảng mua của các nước:

- Gà, vịt, ngỗng.....9.720 đ.
- (Mỗi đờ từ 50 đến 100 con)
- Đê, Trừu.....13.979 con.
- Heo.....77.022 con.
- Bò.....7.830 con.

Trong năm 1914 Đông-Dương ta bán 2.722 con heo cho Hương-Cảng. Từ năm 1915 đến nay, Chánh-phủ thấy thú vật trong xứ còn ít, không cho xuất Dương nữa nên không còn bán được.

Hạ-Châu là xứ mua thú vật còn nhiều hơn Hương-Cảng nữa. Trong năm 1914 mua đến 948.078 con bò và 1.088.679 con heo. Từ năm 1912 tới năm 1914 Đông-Dương ta mỗi năm bán cho Hạ-Châu chừng 5.000 con bò, giá đáng chừng 300.000 quan. Còn số heo từ năm 1909 tới năm 1914, lấy bạc trung, mỗi năm bán cho Hạ-Châu chừng 28.000 con, giá chừng 832.000 quan...

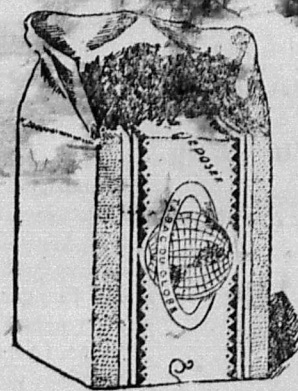
(Sau sẽ tiếp theo)

Đại-Việt tạp-chí Lý-tải-khoa Chủ-bút, HỒ-BIỂU-CHÁNH.

Thuốc hút

hiệu CÀ-LÔP

(TRÁI ĐẤT)

là một thứ người ta ưa dùng hơn và hay hỏi mua thường lắm

Có một mình hàng DENIS FRÈRES có trừ mà thôi.

QUAN TOÀN-QUYÊN
Về tới Saigon

Tuần trước Bôn-báo có cho liệt-vi khán quan hay về sự rủi ro của quan Toàn-quyên nên Ngài phải ở lại tại Huế mà dưỡng bệnh.

Nay Ngài quý-thể đã huân hóa, cho nên hôm thứ 7 tuần rồi đây Ngài cùng quý phu-nhân và các quan hộ tống đã ngồi chiếc tàu Hải-phòng mà về đến Saigon hồi 12 giờ rưỡi trưa; các quan vẫn vô đều xuống tại bến tàu mà nghinh tiếp Ngài rất nên đông đảo.

EDEN-CINÉMA

Tuần này rạp hát bóng Eden-Cinéma hát nhiều lớp lạ, đã hay mà lại vui, thưở nay Nam-kỳ chưa hề có. Hát tướng mới nhiều lớp hay lắm.

Liệt vị hãy đến xem chơi cho tiêu khiển.

世界新聞
THẾ GIỚI TÂN VĂN
(A TRAVERS LE MONDE)

HUÊ-KỲ

Súng đại-bát Huê-kỳ bán xa đến 168 ngàn thước.

Nhật-báo l'Information mới được tin bên Hoa-thành-đốn (Washington) cho hay rằng:

Ông Daniels cho lệnh làm một thứ súng đại bác bán xa hơn súng A-lơ-măn (súng A-lơ-măn bán xa được 120 ngàn thước) còn lớn súng đại bác của Huê-kỳ này đi xa tới 168 ngàn thước.

Một tên lính sơn-dâm cao lớn hơn hết trong cả Hoàn-cầu.

Tại thành Chicago (xứ Huê-kỳ) có tên C. B. Williams đến dinh quan Sứ An-lê số tại mà tiểu nguyên xin ra tù chính. Từ khi xứ Âu-châu đầy động cang qua đến giờ, mới thấy tên lính cao lớn hết sức: Tên Williams này bề cao hai thước hai, cân được 200 kilogrammes, ăn bằng bốn người; chớ y ngũ bằng hai chỗ người thường.

Vì không có y phục sẵn cho vừa anh ta, nên anh ta phải ở tại Halifax mà chờ cho đủ y phục rồi sẽ sang qua Đại-pháp Ruđi thay tại thành Halifax, bị thuộc đại-nữ chấy ruội cả một họ, nhằm chỗ Williams đang ở tạm, làm cho chú lính này phải bỏ mình.

Rất tiếc; phải chi anh ta qua đến Đại-pháp được, nếu Đức-tặc mà thấy mặt anh ta thì có khi nó cũng kinh tâm tán đởm.

TRUNG-HUÊ và NHỰT-BÓN

Tại thành Kobé (Nhựt-bôn) và mấy làng chung quanh thành ấy, có thiết lập một cuộc lễ chơi đặng quyền tiền làm phước Tanks (xã hội có đề súng liên-thình hiện nay người An-lê và người Pháp dùng mà đánh giặc); trong ba ngày lễ ấy góp được hai triệu, năm trăm ngàn quan tiền tây.

Tại Thượng-hải, cũng thiết lập một cuộc chơi như thành Kobé, trong hai tuần lễ, quyền được 14 triệu 211 ngàn 375 quan tiền tây. (14.211.375 fr.)

Au châu chiến tranh

Tây chiến địa. — Một trận 45 ngàn thước. Lây lại hơn hai chục làng và bắt được 16 ngàn binh tù, lấy được 48 khẩu súng đại bát của quân nghịch.

Điện tin Langsa ngày 19 Juillet

Ngày 15, 16 và 17 Juillet, tại mặt trận Champagne và Montagne de Reims, binh Langsa hiệp với binh Huê-kỳ đánh ra tan binh A-lơ-măn đã sắp đặt mà quyết chiến; qua ngày 18 Juillet, binh lính ta đóng bệ dài 45 ngàn thước áp đến hôn chiến quân nghịch từ sông l'Aine tới sông la Marne. Từ mặt trận Amblemy, Longpont, Troesines và Bouresches, binh chúng ta đánh áp tới mặt trận quân nghịch và chúng ta chiếm cứ được mấy cái gò gồm miệt Soissons phía Tây-Nam và miêng Chaudin. Còn mấy đạo binh đánh mặt

THUỐC ĐIỀU

HIỆU

CÀ-LỘP

(TRÁI ĐẤT)

Mùi nó thơm tho diệu dàng chẳng có thứ nào bì kịp.

Có một mình hàng DENIS FRÈRES có trứ mà thôi

trận hướng Nam sông Ourcq thì lược xông khỏi đường Narizy, Saint Genevière Hautevesnes và Ballau. Chúng ta lấy lại hơn hai chục làng, bắt được 16.000 binh tù và 48 khẩu súng đại-bát. Tuy Đức-tặc trong trận này dùng cả binh hờ (Réserves) mặt đầu, song phải chạy dài, không thể cự nổi; binh ta cứ lược tới hoải. Binh Ý-đại-lợi, bắt 400 binh tù, 4 khẩu súng đại-bát và 30 khẩu tiền-thình của quân nghịch. Còn binh Huê-kỳ đánh đuổi quân nghịch ra vài ngàn thước, bắt sống quân nghịch được nhiều; tại mặt trận hướng Nam Soissons, Huê-kỳ bắt được cũng trong ngày 19 Juillet 2.500 quân nghịch, 60 khẩu súng đại-bát khí giới khác nhiều làm và tàu bay; hướng bắc Chateau Thierry, bắt được 2.500 binh tù và lấy khí giới nhiều.

Tại thành Londres kinh-dô An-lê, hay tin binh Langsa và Đồng-minh cả thắng thì mừng rỡ bội phần.

Còn bên Huê-kỳ, thiên hạ đều hí lạc, quan Đốc-lý thành-phủ New-York ra lịch để kiểm năm phút đồng hồ mà mừng cho Đồng-minh thắng trận.

Trong trận này, là có quan Đé-đốc Maugni, Gonraud, Degoutte và Berthelot nổi danh tiếng lắm.

Quan soái Foch khéo bài binh bố trận thừa dịp quân nghịch yếu sức, liền ra lệnh hấn chấn, làm cho Đức-tặc đang khua miệng lưỡi rằng chúng nó quyết giao chiến một lần chót đặng mà phân hòa, phải chịu ý chúng ta mà chống cự. Cả thấy nhật báo Langsa đều cho chuyển này là một sự đặc công cho ta lắm, là quân nghịch buộc phải dùng binh hờ (Réserves) của chúng nó nơi các chỗ và trong lúc chúng ta đã chọn lựa sẵn sàng rồi. Các Nhật-báo đều tỏ lòng bán hoan lâm là vì trong lúc chưa trông thắng, mà đặng thắng nhiều: Binh Langsa, trong sáu giờ lấy lại bằng hai phần đất cũ A-lơ-măn đã đánh trọn ba ngày mới chiếm cứ được.

Binh tù Đức khi rõ rằng tại Đại-pháp có một triệu binh Huê-kỳ ra trận thì lấy làm kinh hãi là vì bên xứ chúng nó người ta truyền ngôn rằng người Huê-kỳ hứ

dem binh giúp sức với Langsa ấy là một điều đổi trả đó thôi.

Kể từ ngày 19 đến nay, binh ta đều đánh đuổi binh Đức luôn.

Điện tin Langsa ngày 20 juillet 1918.

Binh ta đuổi binh Đức bỏ sông Marne mà chạy dài, binh Langsa và Huê-kỳ xông tới từ sông Aisne. Clignon và miêng Ardre, chúng ta bắt được hai muôn binh tù, (20.000) và 400 súng đại bác. Đức-tặc hết sức chống cự, còn binh ta thì cứ lược tới hoải.

Pháp lấy Chateau-Thierry; An-lê lấy rừng Rossignol và miêng Méteren, bắt 435 binh tù, tàu bay của ta bắn ngã 50 tên Cai của Đức, liên trái phá trên mây chớ chưa thuộc đạn, súng ống và lương phạn, thấy lửa cháy lên người ngút.

Còn binh Ý-đại-lợi (tại Pháp) lấy núi Saint-Abel và chiếm Cunodiavente, giết quân nghịch chết nhiều và bắt binh tù cũng hơn.

Có điện tin cho hay rằng Hoàng-đế Nicolas Rú-xi bị bọn Maximalistes phỉ, nay đã bị xử tử.

Điện tin ngày 21 juillet 1918.

Ngày 20 juillet hai bên đấu chiến một cách dữ tợn tại mặt trên từ sông Aisne và sông Marne. tuy quân nghịch dùng binh hờ nhiều, song chúng ta cũng kéo binh tới được và bắt được 17.000 binh tù Đức; Có hai quan nam và các quan hộ thuộc đình; lấy được 360 khẩu súng đại bác.

Có điện tin Reuter tại Tokio cho hay rằng Chánh-phủ Nhựt-bôn nhất định đem binh dẹp loạn tại Sibérie và đang sắp đặt binh lính

Điện tin ngày 22 juillet 1918.

Nhật-báo cho hay rằng phía Bắc Chateau-Therry, chúng ta lược tới được 15 ngàn thước nữa; quân nghịch chết hàng hà sa số, chúng ta cũng bị hao binh, song sánh với A-lơ-măn thì ít lắm.

Quan một Langsa Fonck bắn ngã tàu bay Đức cả thấy được 56 chiếc.

Điện tin Havas ngày 24 juillet 1918.

An-lê bắt được 300 binh tù. Hướng Bắc Montdier, chúng ta lấy lại nhiều làng, bắt 1.500 binh tù. Hai bên bắn súng đồng và súng liên thình không dứt.

COGNAC

O
P

JULES ROBIN & Cie

Rượu Có-Nhất

HIỆU

RÔ-BANH

Có một mình hàng

LOUIS OGLIASTRO ET Cie

có trứ mà thôi

Ấy là một thứ rượu rất diệu, rất ngon, rất quý, nội cỏi Đông-Dương này thiên hạ đều biết.

Muốn mua cho có rượu ngon, thì phải nài cho được cái nhãn hiệu này mà thôi.

Hôm ngày 23 juillet, Pháp và An-lê bán 70 tàu bay của Đức.

Nhật-báo tính từ ngày 15 juillet đến nay, số binh lính quân nghịch chết và bị bắt cả thảy là 150.000 người; trong số đó có 25.000 bị bắt sống.

Điện tín ngày 23 juillet 27 juillet.

Binh ta cứ xông tới luôn luôn; Đức-tặc hết sức chống cự, song không thể ngăn binh ta nổi, phần tàu bay ta liên trái phá đốt trại và xưởng của A-lơ-măn tại mặt trận; chúng ta lấy khí giới của quân nghịch nhiều lắm.

Binh lính quân nghịch không thể buồn lung nữa, phải đóng tại phần đất từ sông Aisne tới sông Marne.

Nhật-bản và Trung-huê đồng đem binh dẹp loạn tại Sibérie (Tây-bá-lợi). — Chánh-phủ Nhật ưng chịu các điều thể-lệ của Chánh-phủ Huê-kỳ để giúp dân Tcheco-Slooaques đánh với A-lơ-măn và Bolchevicks tại Tây-bá-lợi.

Chánh-phủ tạm Vladivostock (Hải-sâm-oi) Xin Đông-minh đem binh cứu, dân Tchèques đồng binh theo dọc sông Oussouri. Còn binh O-trich, A-lơ-măn và Bolchevicks được 12.500 người, có 43 súng đại bác, đồng binh và làm đồn lũy hướng Nam Rhaborovsk.

Chánh-phủ Trung-huê nhất định đem 1000 binh lính qua Vladivostock hiệp lực với dân Tchèques và Nhật mà đánh quân nghịch.

ĐỨC BINH BẠI BẮC

Điện tín bên Paris hôm 3 Août rồi đây có cho hay rằng: Trộn mặt trận A-lơ-măn bị binh Đông-minh đánh rất quá, nên phải cuốn vó chạy dài; nhưng mà quân A-lơ-măn tánh tàn bạo cũng không chừa, tuy là lúc thời binh mà chạy chệt như vậy, chớ cũng còn ránh dốt làng dốt xóm cho được mới nghe. — Hiện nay Đông-minh ta đã thâu phục thành Soisson, rồi thừa thắng độ binh qua sông Oise, kéo rốc tới thành Coulonge, đánh lấy luôn mấy thành Tardenois, Gueux và Thillois. Cũng nội đêm ấy binh ta đuổi nã theo tới thành Vesel. — Mấy đạo binh ta đóng dài bờ sông Aisme thành Soisson cho đến thành Venizel. — Có tin giấy thép sớm mai ngày 5 Août cho hay rằng nay đạo binh Mã-kị của ta đã tới tại thành Vesle rồi.

Nội đêm 5 Août này tại Saigon mây nhà thờ đều có rung chuông reo mừng trọn 1 khắc đồng hồ.

Ấy vậy chúng ta cũng nên vui mừng cho Mẫu-quốc ta nay đã thấy mọi toàn thắng.

Quan ba VAN VOLLENHOVEN

Cựu quyền Tổng-thống Đông-dương từ trận.

Điện tín Havas ngày 27 Juillet mần tin rằng: «Quan cựu Toàn-quyền Van Vollenhoven bị tử trận trong lúc đầu chiến tại miêng Longpont.»

Trong lúc quan Toàn-quyền Van Vollenhoven đang trấn nhậm xứ ta, là năm 1915, Ngài bên xin tình nguyện về Mẫu-quốc để đánh giặc; bởi Ngài là người có lòng nhiệt thành ái quốc, nên chẳng màng chức trọng quyền cao.

Vào cơ linh, Ngài làm chức Cai. Khi ra trận mới biết Ngài là một đấng anh hùng, một trang nghĩa-sĩ rất can đảm.

Bởi vậy chẳng bao lâu, Ngài thăng chức quan một, rồi quan hai và quan ba. Ba phen Ngài cầm binh lược đến đánh cùng quân nghịch, trên đầu thì đạn bay nổ như mưa, ba phen bị thương tích rất nặng, phải nằm nhà thương, mỗi lần vừa mạnh thì Ngài lại xin ra mặt trận đánh nữa. Ấy là một vị quan vô bất bủy tử bất tham sanh đó.

Bởi Ngài là một viên quan đại tài, lại là một vị quan vô có công trận cũng nhiều, được ban thưởng nhiều huê bài, nên chánh-phủ mới sai Ngài cầm quyền chấp chánh xứ Afrique Occidentale Française. Chẳng bao lâu ông Van Vollenhoven lại xin trở về Đại-pháp để cầm binh ra trận, lần này là lần chót, là lần Ngài gởi thân nghĩa-dồng nơi chốn chiến-tràng.

Quan Toàn-quyền Albert Sarraut được tin quan Thuộc-địa-bộ Thượng-thor cho hay ông Van Vollenhoven tử trận thì Ngài liền gởi giấy thép cho quan Thống-đốc Nam-kỳ như vậy:

Tôi được giấy thép của quan Thuộc-địa-bộ Thượng-thor gởi như vậy:

Tôi lấy làm buồn thảm mà cho Ngài hay rằng quan ba Van Vollenhoven bị tử trận ngày 19 Juillet đang lúc ông cầm binh ấu chiến. Chôn xác ông nơi hướng đông mé rừng Villers Cotteret.»

Tôi hết lòng cảm xúc cho Ngài hay tin tử nghĩa rất danh diệu này của một

người tôi thương xót vô cùng là vì Ngài phụ tá và bằng hữu rất qui trọng của tôi. Tôi xin ngài cho nhưn dân Langsa và Bồn-quốc hay tin bất tử của ông Chúa tế của họ ngày trước.

Cả và xứ Đông-dương ta lấy làm đau đớn thương tiếc một quan cai trị đại tài như ông Van Vollenhoven, song cũng lấy làm toại chí mà rõ rằng Ngài thuở sanh tiền thế nào thì khi tử hậu cũng như thế ấy là không kể cho thân, miêng là khẩn khẩn một lòng ái quốc mà thôi; chỉ như sự vị quốc xong xu này, dầu cho có thác đi rồi, chớ cũng được danh lưu thiên cổ.

Bồn quán.

XIN CHỖ LẤM Nhà in và nhà bán sách

HIỆU Imprimerie-Librairie de l'Union 157, Rue Catinat, Saigon

CÁO BẠCH

Lời kính rao cho Lục-châu chư quân-tử rõ: Nguyên sở nhà in hiệu là: Imprimerie de l'Union này là của MM. Lê-văn-Nghi và Đinh-thái-Sơn dit Phát-Toán làm chủ khi trước; mà nay đã bán lại cho tôi rồi. M. Lê-văn-Nghi thì mắc lo việc ruộng nương cho nên không buồn bán nữa; còn M. Phát-Toán thì ra lập một tiệm sách tại đường d'Espagne gần chợ mới Saigon, chớ không còn làm nhà in nữa.

Vậy trong Lục-châu các hàng Cai Phó tổng, hoặc hương-chức các làng, cùng các đấng phú-hộ hào-gia, nếu có cần dùng sách vở bộ số giấy mực; hay là muốn in những vật chi tại nhà in này, thì xin đề thơ gởi cho tôi là: M. NGUYỄN-VĂN-CỬA, chủ nhà in Imprimerie de l'Union, 157 rue Catinat Saigon; xin chớ có lầm mà gởi cho Phát-Toán nữa.

NGUYỄN-VĂN-CỬA cần bạch.

東洋時事 DÔNG-ĐƯƠNG THỜI SỰ (INDOCHINE: FAITS DIVERS)

Giá lúa giá bạc

Table with 2 columns: Item and Price. Includes 'Lúa mỗi tạ 88 kiles chở tới nhà máy từ 2\$15 tới 2\$20', 'Kho nhà nước', 'Hàng Đông-Dương', 'Hongkong Shanghai', 'Chartered Bank', 'Banque Industrielle de Chine'.

TÒA ĐẠI-HÌNH

XỬ VỤ QUAN BIỆN-LÝ GINTZBURGER VÀ NỘI BỌN (affaire Gintzburger et consorts devant la Cour Criminelle) (tiếp theo)

KẾT ÁN

Nhơn vì vụ này chứng có nhiều lắm cho nên Tòa phải xử cho đến thắm và đêm.

Bởi vậy qua đến đêm thứ 7 kể đó, Tòa Đại-hình xử rằng đến nửa đêm mới xo g; khi xử hỏi chứng có đầu đó đủ bằng đủ có lời thì lều án phạt lại như sau này:

(1) — Ông Gintzburger cựu Biện-lý, phải phạt một ngàn bốn trăm đồng bạc và; (không cho nhờ án treo) và bị vĩnh bất tự dụng (dégradation civique), nghĩa là: Tự tư dĩ hậu cho đến năm năm, chẳng được ra tranh cử và chẳng được bỏ thăm cho ai, chẳng được dự hội bôn tộc và chẳng được làm thủ hộ cho ai; nói tóm một lời là mình cũng như đứa con nít, không có phép đứng tờ bán cho ai và vay hỏi ai, nếu mình có đứng bán và có đứng vay thì phải có một người thủ hộ đứng chung mới thành việc, bằng không, ai có cho mình vay một mình thì mất của phải chịu. — Quan Trọng-sư Foray tất tình bảo chữa.

(2) — Bà Gintzburger phải phạt một ngàn đồng bạc và, cũng bị vĩnh bất tự dụng (không cho nhờ án treo); Quan Trọng-sư Mathieu cũng hết sức bảo chữa.

(3) — Thầy thông Lê-văn-Phát phải phạt một năm tù, bốn trăm đồng bạc và, cũng vĩnh bất tự dụng, (không cho nhờ án treo). Có quan trọng-sư Monin cãi lè.

(4) — Nguyễn-văn-Tác kêu là xã Tác phải phạt một ngàn đồng bạc và cũng vĩnh bất tự dụng (không nhờ án treo). Quan Trọng-sư Gallois Moubrun bình việc có danh.

Năm người sau chót này dựng Tòa Đại-hình tha bổng, ấy cũng có nhờ các quan Trọng-sư biện bạch lý sự cho quan Tòa hiểu, cơ thời cửa người Annam ấy chẳng phải là chớ trùng nhảm mặt luật buộc tội.

Quan Trọng-sư Condamy bình việc cho có Mười Nử.

Quan Trọng-sư Sazie, bình việc cho Nguyễn-dăng-Giỏi và thầy Phó Thiệu.

Quan trọng-sư Ferrand bình việc cho Lê-văn-Nguột.

Quan Trọng-sư De Mérona; bình việc cho thầy tổng Tỉnh.

Khi đọc án rồi, quan Đồng-lý phán dạy bốn người bị án dựng hay: Chiếu theo luật, thì các người bị án tại Tòa Đại-hình được phép kêu oan về Tòa Tam-pháp bên Tây (pourvoi en Cassation) nội ba ngày trọn (trois jours francs) sau ngày đọc án. Bằng đề trễ thì mất phép kêu oan.

Lính sơn-dầm dẫn chín người xuống trả lại trong khám lớn, kể có giấy của quan Chủ-ôn-lý dạy tha ra lập tức tám người, là ba người bị án phạt và cùng năm người dựng tha bổng.

Tám người ấy ôm đồ hành lý, từ giả khám đi ra, vui mừng hơn hờ, có lương bằng cố hữu, đón rước tại cửa khám, khi ấy gần hai giờ khuya.

Duy có thầy thông Phát bị án một năm tù, phải ở lại trong khám mà thôi.

Nghệ nói các người bị án có kêu oan về Tòa Tam-Pháp.

Nếu Tòa Tam-Pháp cho phá án này, thì sẽ dạy Tòa Đại-hình Saigon xử lại một phen nữa mà phải có các quan án mới xử lại, chớ các quan án cũ đã xử vụ này rồi, thì không có phép mà xử lại nữa.

CHỈ HỒNG-MAO HIỆU BROOK

Nếu các cô các bà muốn cho được thứ chỉ tốt mà may cho chắc cho bền, thì phải lựa thứ chỉ Hồng-mao hiệu BROOK này mà mua.

Những chỉ ông nào mà không có cái đầu con dê như kiểu này đây thì đừng thêm mua, và phải coi chừng kẻo mà lầm đó già.

Có một thứ chỉ hiệu BROOK này là chỉ tốt thượng hạng mà thôi. không có hiệu nào sánh kịp.

ở một anh hàng LOUIS OGIASTRO ETC có trữ mà thôi.

Thành phố Saigon

YẾT THỊ

Quan Đốc-lý Thành-phố Saigon xin nhắc cho dân sự hay rằng chiếu theo lời nghị Thành-phố ngày 1er Avril 1907, những rất rên cùng đồ dơ dáy của người nhà bỏ ra thì phải đượ trong thùng riêng (bằng kèm hoặc bằng cây vuông vức chừng một phần ba thước chuong). Thùng ấy mỗi người phải để sẵn trước sân nhà nơi trên lề đường đặng xe rất trực lấy cho tiện.

Quan Đốc-lý cũng xin mỗi người sẵn lòng tuân theo mấy lời đã nói trên đây. Lâm như vậy thì chẳng những là cho sớ xe rất chỗ chuyên rất rên đượ tiện tiếp, mà trong Thành-phố lại đượ sạch sẽ và ngăn ngừa đượ sự bịnh hoạn cho nhơn dân.

Đã có lời truyền sớ Tuân-cảnh phải làm vi-băng mà buộc tội những người nào không tuân theo lệ luật này.

Saigon, le 30 Juillet 1918.
Quan Đốc-lý Thành-phố.
Ký tên : A. FORAY

CUỘC XỔ SỐ

Bồn-quán có tiếp đượ một bức thư của ông Hội-trưởng hội Hồng-thập-tự gợi dên cho hay về việc bán giấy số, nên bồn-quán phiên dịch và ấn hành cho chư khán-quan lãm tặc.

Saigon le 30 Juillet 1918.

Hội-trưởng hội Hồng-thập-tự, gợi cho ông Quản-lý Nông-Cổ Mìn-Đam Saigon;

Ông Quản-lý,

Tôi kính cho ông hay rằng những giấy số của hội *British Patriotic League of Britons Overseas* thuộc về phần sớ Nam-kỳ và phía Nam Trung kỳ, bày ra để giúp cho những hội Hồng-thập-tự Langsa và An-lê đã khởi sự bán.

Cuộc xổ số này sẽ bán ra mười muôn (100.000) giấy số, mỗi số là một đồng bạc, cho 437 số trúng kể ra sau này :

- 1 số độc đắc trúng 20.000\$
- 1 số thứ nhì trúng 5.000
- 1 số thứ ba trúng 2.500
- 1 số thứ tư trúng 1.000
- 3 số trúng mỗi số 500\$... 1.500
- 100 số trúng mỗi số 100... 10.000
- 100 số trúng mỗi số 50... 5.000
- 250 số trúng mỗi số 20... 5.000

457 số trúng. = cộng là 50.000\$00

Những giấy số đã gởi bán trong các nhà buôn lớn tại Saigon và trong các hạt tại tỉnh thành nơi mấy bà Đam thay mặt cho hội Hồng-thập-Tự.

Ngày xổ số đã định chắc là ngày 31 Octobre tới đây.

Tôi hết lòng cảm ơn ông, nếu ông có lòng tốt mà ấn hành cuộc xổ số này vào qui-báo của ông mà giúp cho cuộc chiến-tranh này.

Bây nhiều lời kính xin ông nhậm lấy tinh tột.

Nay kính.

Hồng-thập-Tự Hội-trưởng ký tên.

Nay Bồn-quán cũng kính xin liệt vị tôn-quan cùng quý-khách ráng mua mỗi người ít số; tuy là đánh bạc với trời, nhưng may mà gặp vận đỏ thì cũng đượ làm giàu trong nháy mắt.

Nói cho cùng, rủi mà có thua năm ba đồng bạc cũng chẳng hại chi, chớ cũng giúp đượ ít nhiều cho chiến-sĩ.

N. C. M. Đ.

Saigon Ai-quốc-hội

TOMBOLA

Saigon, le 29 juillet 1918.

Hội Ai-quốc Saigon kính rao cho ai nấy hay rằng : Số Tombola đã xổ rồi hôm 27 Mai 1918 này, những người nào có mua giấy số ấy thì xin giở lại cho kĩ, nếu có trúng thì phải đến tại nhà in của ông Ardin và hãng Courtinat mà lãnh cho kiếp. Nếu đề quá hạn kỳ là ngày 28 Aout tới đây thì hết lãnh nữa đượ.

Saigon Ai-quốc hội.

Cần khởi

Lê-khánh-Thành

Trường Nông-Nghiệp và Lâm-Nghiệp tại Bèn-cát.

Theo như lời bồn-quán đã có đặng báo tuần rồi về cuộc lễ Khánh-thành này, nên hôm thứ hai 5 Aout mới rồi đây, ông chánh chủ-bút của tờ-báo có hiệp với chư vị hội-viên hội Nhứt-báo lễ tự tại dinh quan Nguyên-soái Nam-kỳ, vì chánh-phủ đã có để một cái xe hơi mà rước các ông Hội-viên hội nhứt-báo.

Bây giờ đúng ai mấy đêu lên xe, chạy thẳng lên Bèn-cát.

Khi lên đến nơi thì đã gần 8 giờ rưỡi, các quan kẻ trước người sau lục tục tựu đến rất đông; mà như là mây ông chủ vườn của các hội trồng cao-su đêu có đủ mặt.

Rất tiết vì quan Toàn quyền, bịnh tuy thuyên giảm song còn yếu, nên Ngài lên không đượ mà tọa chủ cuộc lễ này, Ngài có cho ông Pasquier là quan Quản-lý các phòng văn nơi phủ Toàn-quyền, thay mặt cho Ngài mà dự-cuộc lễ ấy.

Ngày ấy tại trường học Nông-nghiệp, trong thì treo bông kết tại ngạch thì có xí giảng giảng.

Đúng 8 giờ rưỡi quan Nguyên-soái bèn ra đứng dĩa xướng đọc một bài diễn-huyết nhắc nhở công ơn của quan Toàn-quyền Allbert Sarraut và hai quan Nguyên-soái trước là ông Le Gallen và ông Rivet có công sáng khai trường ấy và chỉ rõ sự ích lợi cho Thuộc-địa về sự lập trường Nông-nghiệp này ngày sau là thế nào.

Kể đó ông Morange là quan Quản-lý sớ Canh-nông và Thương-mại cũng đọc một bài mà đáp tạ công ơn quan Toàn-quyền và quan Nguyên-soái có lòng lo lắng mở mang cho con dân trong Thuộc-địa.

Những ngôn-từ lưu lợi, ý-kiến cao thâm của hai Ngài trong bài diễn-thuyết đây, có nhiều đêu rất cần ích cho Nghiệp-Nông xứ ta về sau lắm.

Khi hai Ngài đọc giứ lời thì ai nấy đêu vỗ tay xung hạ.

ĐẠI-PHÁP DÂN-QUỐC

TỰ-DO — BÌNH-ĐẲNG — ĐỒNG-BÀO

Mồng 6 Novembre 1917

TRƯỞNG-TUẤN-ĐOÀN

Quan Thị-sự

SỞ 49 TẠI SAIGON
455 tại phòng-án của quan Chương-ly

Ấn tòa trên xứ hiệu diện
Cho y án Tòa-sơ một phần
Cải án Tòa sơ một phần

N. C. M. Đ.

Rồi đó các quan lớn nhỏ đêu tựu lại nơi một cái bàn dài có để sẵn bánh mứt và rượu Champagne mỗi người đêu dùng ít thứ bánh và một ly rượu mà điếm tâm rồi mới dắc nhau đi coi cáo cuộc trong trường và chỗ nhà máy làm cao-su; trường này tuy là mới lập mà chỗ ăn chỗ nằm của học trò rất nên sạch sẽ, chung quanh trường thì vườn tược mát mẻ, cây cối trồng ngay hàng ngay ngũ xin đẹp vô cùng, đã có sẵn trong trường chừng trên vài mươi học-trò.

Vậy Bồn-quán cũng ước trông cho các học-sanh trong trường này, ráng công chuyên luyện cho nên người hữu dụng về sau, cho khỏi phụ ơn trọng đức dày của Chánh-phủ.

AI TÍN

Một hay một tin buồn rằng : Linh-ái của ông Trương-vĩnh-Trường Lục-sự tại toà Không-cáo Saigon, tên là Agnès Trương-thị-Tri mới có 6 tuổi mà thiên tự dinh huệ; để đầu Tạo-hóa khéo gạt gẫm người, tướng đầu lầy lất một đôi ngày, hay đầu nổi sây tay đã rớt ngọc.

Nay bồn-quán kính gợi đôi lời mà xin phân ưu với ông Trương-vĩnh-Trường và qui-quyền của ngài.

Bồn-quán cũng mới nghe tin bà Chánh-thất của ông Nguyễn-phụng-Hiếu Second maitre au service de la marine, khán-quan của Bồn-báo, qui danh là Nguyễn-Thị, hưởng thọ đượ 32 tuổi, đã từ trần hôm 31 Juillet và đã an táng rồi hôm 1er Aout 1918 này. Nay Bồn-quán xin kính gợi đôi lời để tỏ chút tình ai điếu và xin phân ưu cùng ông Nguyễn-phụng-Hiếu và qui-quyền, sau là cầu chúc cho linh-hồn bà Nguyễn-thị sớm đượ an vui nơi tiên-cảnh.

Trong vụ một đảng là Trương-tuấn-Đoàn, cha là Trương-Nang đã li trần và mẹ là Ngu-Si cũng đã li trần, bài thuế số 1823 thuộc bang Triều-Châu, làm nghề buôn bán, niên canh 58 tuổi, sinh trưởng tại Soa-Tao, (xứ Trung-Huê), cư ngụ tại Khánh-Hội, (Saigon), có vợ, có ba đứa con, hay chịu tiền nhứt chẳng mắc án; — gay nó kêu oan về án của Tòa ban Saigon đã xử hiệu diện hôm ngày 16 Aout 1917, mà phải bị giam năm trăm quan tiền và, vì bởi tại Saigon, từ thời đợ ấy cho đến nay là lúc nó chưa thoát khỏi chỗ luật buộc tội, nó đã hoa trứ món đồ để mà bán ra như là nước mắm song trong món đồ ấy chẳng có đủ những căn bản chỉ ích và những tư chất làm gốc thuộc về món nước mắm kiểu như đã giải nghĩa theo điều thứ 2, trong nghị định ngày 21 Décembre 1916;

Và Tòa sơ xử như vậy là bởi lấy theo một luật ngày mồng một Aout 1905, có một luật ngày 28 Juillet 1912 làm thêm cho đủ việc;

Nay Trương-tuấn-Đoàn bồn thân có ứng hầu và có quan Trạng-sư Mathieu tại Saigon lo giúp;

Và đảng khác là Quan Thị sự, bị phạm nhơn kêu nài.

II. — Trong vụ một đảng là Quan Chương-Lý coi Đông-Dương, đứng kêu

LỤC SAO BỐN CHÁNH
Tại phòng diễn án Tòa phúc án
cỏi Đông-Dương

TÒA PHÚC ÁN CỎI ĐÔNG-DƯƠNG
(phòng xử việc kêu oan
về việc hình)

xử đoán về việc hình người bồn-quốc,
đã lên án như sau này :

oan về án của Tòa sơ Saigon, có chỉ ra trước này;

Và đảng khác là tên Trương-tuấn-Đoàn, là người có hải danh kẻ tánh ra trước này, bị quan Thị sự kêu nài;

Tòa kêu vụ này ra giữa hội xử trước mặt nhơn dân trong ngày hôm nay, sau khi có đình một lần rồi theo lời quan trạng sư Mathieu xin;

Khán xét nhơn thân tên phạm xong rồi, quan Tòa làm tới việc đối nại;

Quan Đổng-ly Lafontan de Goth làm lời phúc bảm;

Hỏi đến phạm nhơn và phạm nhơn bồn thân đã tố trần các phương thể bịnh vực mình, lại có dùng kẻ như bảo của mình là quan trạng sư Mathieu lo cầu cứu;

Quan Thị-Sự phản tường các khoản nài xin gia bính;

Quan Đổng-ly bởi phạm nhơn vậy chớ nó có muốn nói thêm điều chi mà bịnh vực nó hay là không, thì phạm nhơn bảm nói phiên sau chót;

Vậy thì xong việc và nội một lược ấy, Tòa-Phúc án đã lên án như sau này :

ÁN XỬ NHƯ VẬY :

TÒA PHÚC ÁN

Đã có nghe quan Đổng-ly Lafontan de Goth làm lời phúc thăm;

Đã có nghe quan Thị-Sự xin nài;

Đã có nghe phạm nơn phân giải và tỏ bày các phương thế bình vực mình và quan Trạng-sư của nó là ông Mathieu đã bình vực nó ;

Chiếu theo vụ của quan Chương-lý đã kêu oan hôm ngày mồng 9 Octobre 1917, vì bởi người xét rằng : Hlah phạt của quan án Tòa-sơ đã xử là nỡ lắm ;

Chiếu theo án của Tòa lnh Saigon đã xử hiện diện hôm ngày 16 Aoút 1917 ;

Chiếu theo vụ của phạm nơn đã kêu oan hôm ngày 23 Aoút 1917 ;

Xử đoán trước mặt nơn dân, có phạm nơn đến hầu hiện diện, về việc hình ;

Sau khi thương nghị về vụ này tuân y lẽ luật ;

THEO THỨC LỆ :

Tòa Phúc án chấp vụ của phạm nơn là Trương-tuấn-Đoàn đã kêu oan và vụ của quan Chương-lý tại Tòa Phúc án cõi Đông-Dương đã kêu oan, bởi vì hai vụ kêu oan ấy làm trùng trùng lệ ;

VỀ CHANH VỤ :

Luận vì Trương-tuấn-Đoàn bị buộc tội phỉnh gạt, hay là toan tính phỉnh gạt, làm cho thiên hạ bị lầm về nguồn tánh về tư chất làm gốc, về cách pha trộn các món và về cách trữ để các món mà làm món ăn ngon chi ích cho đặng làm ra thứ nước mắm của nó đã bán, hay là của nó đã giao cho kẻ khác bán, mà thứ nước mắm ấy chẳng có y theo thể thức nước mắm kiểu của Nhà-Nước đã ra luật lệ mà dạy phải làm giống y như vậy ;

Luận vì bởi có vụ thí nghiệm của ông Rozi, là Tấn-sĩ bác vật trí tri, quản lý sở hóa học thiết nghiệm thuộc thái học viện Pasteur Saigon, đã làm ra, mà xét các món đó kiểu của ông quản lý Mặt-Thám Étievant đã bắt hôm ngày mồng 3 Janvier 1917 có mặt phạm nơn hiện diện và bắt tróng phép, thì quả bằng có thứ nước mắm bị buộc tội đây là một món đồ hi thiếu nguyên chất, chẳng có đạm-khi ở trong cho dù vữa theo chút nào ; - Tuy đã ít muối biển thì chớ, lại chẳng có lóng cho trong sạch và không có mùi vị nước, mắm theo như thứ nước mắm

của người ta làm bằng con cá để ướp lâu cho rục ; mùi nước ấy là mùi có trộn vị thơm, xem dường là các món vị khác, chớ không phải bởi món cá mà làm ra trong món ấy chẳng có chút sức chi làm cho bổ dưỡng và bởi vậy thì chẳng có tư chất theo căn bản thứ nước mắm của Nhà-Nước đã buộc y theo nghị định của quan Toàn-Nguyên đã ra hôm ngày 21 Décembre 1916 ;

Luận vì phạm nơn khai rằng : Món đồ của quan Tòa dạy thí nghiệm như vậy đó, là đồ của nó đã mua, để mà pha lộn với món khác cho đặng làm ra một thứ nước mắm hạng dưới, khi làm xong như vậy thì đem bán cho người ta ăn ; - song thứ nước mắm của nó đã làm ra như vậy, ấy là một món đồ giả và chẳng có đủ các món căn bản của người ta dùng mà làm nước mắm thường ;

Luận vì có điều này chắc chắn là : Phạm nơn đã hoa trử trong chỗ của nó buôn bán, và để dùng mà buôn bán một món đồ kêu là nước mắm, mà trong món nước mắm ấy chẳng có tư chất căn bản theo như luật lệ của Nhà-Nước đã buộc, lại phạm nơn chẳng có lập bằng có đặng và chẳng rán lập bằng có về sự nó chẳng biết sự làm như vậy là một điều giả ; lại nữa có điều này tỏ rõ là nó cũng biết sự làm như vậy là sự làm giả, bởi vì nó chuyên nghề ra tay mà làm món đồ ấy thường bữa ; - Vậy nên quan án Tòa sơ xử công lý, là dùng đến điều thứ tư, trong mặt luật ngày mồng một Aoút 1905, có mặt luật ngày 28 Juillet 1912 làm thêm cho đủ việc, bởi chỉ dụ ngày mồng chín Avril 1913 dạy ban hành mặt luật ấy trong xứ Thuộc-địa này, có nghị định của quan Toàn-quyển làm ra ngày 12 Juin 1913 mà dạy rao mặt luật ấy ;

VỀ KHOẢN GIA HÌNH :

Luận vì quan trên phải lo nắm giữ phần trách nghiệm bỏ buộc mình là phải lo cho dân chú g đặng an lành mạnh giỏi, vậy nên phải trừng trị một cách nhậ nghiêm các thứ tội làm mạo trá một món vật thực nào mà khắp xứ nơn dân thường dùng, như món nước

mắm và cũng phải lo bảo toàn việc công nghệ của nơn dân lương thiện và biết giữ luật phép của Nhà-Nước, đã làm ra một món vật dụng, sanh mỗi lợi to làm giàu cho bản xứ và một phần lớn trong nơn dân ở theo miền sông xứ biển nhờ vật dụng ấy mà chi độ gia nường ; vậy nên có lẽ Tòa Phúc-án phải chấp vụ kêu oan của quan Thị-sư, là phải gia tăng hình phạt của Tòa sơ đã xử phạm nơn ;

BỞI CÁC CƠ ẤY :

Tòa Phúc-án xử y án của Tòa Sơ mà người kêu nãi đây, về khoản luận tội và về khoản gia hình y theo luật phép ;

Sửa hình phạt lại, thì Tòa Phúc-án xử Trương-tuấn-Đoàn phải bị ba tháng đê-lao và ba ngàn quan tiền phạt, vì chiếu theo điều thứ nhất, điều thứ bốn, điều thứ bảy và điều thứ chín trong mặt luật ngày mồng một Aoút 1905 và điều thứ nhất, điều thứ hai, điều thứ ba, và điều thứ bốn trong nghị định ngày 21 Décembre 1916. của Tòa-Sơ đã có dùng rồi trong án của Tòa Sơ đã làm ra đó ;

Tòa Phúc án dạy phải diễn nghĩa án này ra chữ nho và chữ quốc-ngữ và gán tại nhà việc Saigon và tại chỗ cư ngụ của người bị án là Trương-tuấn-Đoàn và gán như vậy cho đủ bảy ngày ;

Tòa Phúc-án phán rằng : Các tờ yết-thị phải làm theo kiểu giấy năm mươi, sáu mươi lăm, (kiểu 50 x 65) và chữ dùng trong tờ yết-thị ấy là thứ chữ « corps 24 » kêu là « petit canon ».

Tòa Phúc-án phán rằng : Lại phải đăng nguyên án này vào hai tờ nhật-báo hiệu là : « L'Opinion » và « Courrier Saigonnais » và phải đăng bài diễn nghĩa án này vào tờ « Tribune indigène » và tờ « Nông-Cổ Mìn-Đam », và đăng như vậy mỗi ngày thứ bảy, trọn bốn tuần liên tiếp.

Tòa Phúc-án xử Trương-tuấn-Đoàn phải chịu các vụ tổn phí về khoản đã g báo và khoản gán án này ;

Tòa Phúc-án lại xử nó phải chịu bạc tụng lệ tính ra là sáu mươi bảy đồng, chín cật, sáu chiêm, trong số bạc ấy chẳng có gồm kể giá bạc án này và các cuộc tổn phí sau ;

Tòa Phúc-án định giam thâu theo bạc hơn hết, đã chỉ trong luật ;

Dạy kho Nhà-Nước thôi hối đồ tang cho nguyên chủ.

Phạm nơn là dân Trung-huê, thì có thầy Hock-Teck là thông ngôn hữu thể về tiếng Trung-huê, đã đứng tiếng mỗi khi có điều chi ích.

Án này làm ra, xử và đọc như vậy bởi Tòa Phúc-án cõi Đông-Dương, (phòng thứ nhất), xử đoán về việc hình người bản-quốc, trong hội xử trước mặt nơn dân, ngày hôm nay là bữa thứ ba, mồng sáu Novembre 1917, đã về từ tại nhà môn công án thành Saigon, có các quan sau này ngồi xử, là : Ông Lafontan de Goth, nghị sự tại Tòa Phúc-án cõi Đông-Dương, kiêm chức Đông-lý ; ông Ganivenq và ông de Saint-Michel Dunezat, là hai quan nghị sự tại Tòa Phúc-án, kiêm chức thăm án ; ông Potier, tá nhị Chương-lý quan ; ông Trương-vinh-Trường, tùy biện diện án.

Ký tên : Lafontan de Goth, Ganivenq, De Saint-Michel Dunezat, Trương.

Ngoài lẽ có viết lời do như sau này : Chứng kiến về phần gán con niêm và cầu chứng tại phòng thứ ba Saigon (giấy tờ việc tòa), ngày 19 Novembre 1917, tờ thứ 36, khoản thứ 23, thiếu chịu 1 \$ 20.

Ký tên : DESHORS.

Thừa sao y án, phát ra cho quan Chương-lý theo lệnh của ngài khiên bảo :

Quan chánh Điện-án, Ký tên : GRIMAUD.

Dịch y theo án : Thông-ngôn hữu thể, J.-B. BUI-MINH-ĐƯỜNG.

Kiểm duyệt : Quan kiểm độc Niết-ty dịch,

Giấy LE NIL là giấy tinh-anh thượng hạng.

Chuyện khôi hài

Thăng diêm lục tỉnh

Anh kia dốt đặt mà có tánh nhớ dai, hề thấy ông thầy nho nào cũng làm quen mà hỏi chữ, một khi một ít, lần lần tụ thiếu thành bài, rồi nhảy phóc ra làm Chủ-bút.

Anh nọ thấy vậy hỏi : Anh làm Chủ-bút mà dốt tràn vậy rồi làm sao mà viết bài ? -- Hề gì, tôi học Tây khá mà. -- Ua ! Học Tây khá sao không làm Chủ-bút và viết bài cho nhật-báo Tây ? -- Khá thì khá vậy, chớ làm Chủ-bút Báo Tây sao nổi.

Vậy chớ viết Báo quốc-ngữ mà không có mùi nho thì làm sao mà viết tiếng Annam cho tao nhà ? -- Hề gì, viết liều mạng cũng xong vậy mà, bất quá thì rút trong Báo Tây những chuyện giặc giã dịch ra rồi in lủng, hoặc kìm chuyện vật bươi móc xoi bói người này người nọ chơi cho dầy trương, chớ khó khiết gì.

Nếu vậy thì quan-quan họ ghét họ không thèm mua nữa rồi mới làm sao mà chịu đời cho nổi.

Hề gì, bất quá ta mạ tròng đen mà gạt họ, ta xạo ó lên và dăng giấy cùng

các nẻo đường mà nói rằng Báo bày giờ một tuần ra hai ba kỳ, hề họ nghe ra nhiều lần thì họ mua chớ gì.

Hứ ! Lúc này giấy tờ mắc quá, nếu ra hai ba kỳ mà lên giá thì e họ không mua, còn dề y theo giá cũ thì lỗ chết còn gì ?

Hứ ; Lời chớ lỗ. Chứ mầy thiệt lỗ quá ! (Nói nhỏ nhỏ) Tuy nói ra hai ba kỳ, chớ cũng như một kỳ vậy mà. Nè, mỗi lần mỗi tuần ra một kỳ thì mình in nhiều trương, viết nhiều bài, còn bây giờ mình ra hai ba kỳ mà mình bớt trương lại, viết ít bài thì cũng vô đó chớ gì. Đã vậy mà một tuần ra một kỳ 4 trương, bán lẻ mỗi số có một cật ; nay mình ra hai kỳ mà mỗi kỳ có 2 trương hề, thì cũng như một kỳ, (nói tới đó lại nói nhỏ hơn nữa) mà mình làm bộ bán rẻ mỗi số có 6 chiêm, nhập lại thành ra một cật hai có phải là lợi thêm hai chiêm nữa hay không ? Chứ mầy què quá ! (Nói tới đó coi bộ đắc chí, hình mũi lên trời nhâm măt hủ miệng mà cười ngật).

Anh nọ nghe nói chát lưỡi lật đầu mà nói rằng : Thiệt anh là thăng diêm Lục-tỉnh đó, gian giảo xảo quyết chẳng ai bằng, dám gạt hết muôn ngàn người xem báo, tôi ghé cho anh rồi đã.

TRẦN-LỤC-TẶC.

Tôi cũng vì ham vui mà mạng lay định dục rất hiểm nghèo, nay tôi nghe đồn tại tiệm Nhị-thiên-Đường ở Chợ-Ớn có một thứ thuốc Sưu-độc linh-được hay lắm ; nên tôi phải rá g lán hỏi đèn đó mua mà uống cho mau lành bệnh, chớ biết sao bây giờ.

CASINO DE SAIGON

Nhà hát bóng Casino đứng bực nhứt trong cõi Đông-Dương, mỗi tuần lễ hát bản mới của hãng Pathé-frères làm ra tại Paris.

Ông Léopold đã lập nhà hát tại Saigon trên 25 năm nay thiên hạ đều biết cả. Nhà hát bóng Casino hát nhiều lớp lạ, hay và vui lắm.

Cái máy hát cũng tốt, chơi hình tỏ rạng và không rung, coi không mỏi mắt.

Xin liệt-vị hãy đến xem hát bóng Casino một lần thì liệt-vị sẽ bàng lòng lắm.

Thuốc Cam-tích này tại tiệm NHÌ-THIÊN-ĐƯỜNG ở tại đường Canton số 38 Chợ-lớn có bán, hay lắm; liệt-vị có con mà bị bệnh Cam-tích cũng nên gởi đến đó mua về cho nó ăn thì thấy hiệu nghiệm liền.

GIA: { Mỗi gói 10 bánh... 0\$10
Mỗi hộp 100 bánh.. 0 90

TÚY KIỀU GIẢI NGHĨA

(Tiếp theo)

Khen rằng: Giá lược thanh Đàng, (1)

Tài náy sắc ấy ngân vàng chưa cần.

Thiệt là tài-tử (2) giai-nhân, Châu, Trần (3) còn có Châu, Trần nào hơn.

Thời dưng rước dữ cru hờn, Làm chi lờ-nhiệp cho đờn ngang cung.

Đã đưa đèn trước cửa công, Ngoài thì là lý-song trong là tình.

Dâu con trong đạo gia-đình, Thời thì đẹp nổi bất bình thì xong.

Kíp truyền sấm sưa le công, Kiệu hoa chen gió được hống diêm sao.

Rày hàng cơ vũ xôn xao, Song song đưa tới trường đào sánh đôi.

Thương vì nết, trọng vì tài, Thúc-Ông thời cũng đẹp lời phong ba.

Huê, Láng nào nức một nhà, Từng cay đắng lại mặt mà hơn xưa.

Mãng vui rượu sớm trà trưa, Đào đã phai thắm, sen vừa nảy xanh.

Trương hồ (4) vắn vẽ đêm thanh. E tình nằng mới giải tình riêng chung;

Phận bố (5) từ ven chữ tùng, Đổi thay Nhận, Yên (6) đã hồng dấy niên.

(1) Quan phủ coi thơ Kiều khen rằng Thơ hay như thế, giá lược đời thanh Đàng.

Con người tài sắc dường ấy, ngân vàng cũng chưa cần đáng.

Cũng cho thiệt là bọn tài tử giai-nhân đó.

Châu Trần còn có Châu Trần nào mà hơn nữa.

Thời! Ông chớ rước dữ cru hờn mà chi.

Làm cho lờ-nhiệp, cho đờn ngang cung sao?

Tuy nay đã đưa đèn trước cửa công thì mặt dẫu.

Ngoài thì lấy lý mà phân đoán, song trong cũng là tình đó.

Phận hân cũng là phận dâu con trong đạo gia-đình.

Thời thời! Ông đẹp nổi bất bình thì là hay hơn.

Quan-phủ phân rồi, truyền quân lính sấm sưa le công.

Nào là kiệu hoa chen gió, nào là được hống diêm sao.

Nào là hàng cơ nhạc xô-xao, song song đưa Kiều cùng Thúc đến trường đào sánh đôi cam sắc.

Thúc-Ông vì thương tài sắc Túy-Kiều, Cho nên thời; đẹp những lời phong ba sấm sét.

Từ Sanh cùng Kiều chung một nhà rồi, thì như huê lan nào nức.

Từng việc cay đắng khổ sở rồi, tình lại mặt mà hơn xưa nữa.

Cùng nhau măng voi trà trưa, rượu sớm.

Ngó ra cảnh thì đào đã phai thắm, sen vừa nảy xanh rồi.

Trong trương Hồ đêm thanh vắn vẽ.

E tình, Kiều mới giải tình riêng chung cùng Thúc rằng:

Phận tôi như bồ liễu, cũng may từ ngày ven chữ tùng đến nay, thì én thay nhận đổi, đã hồng dấy niên rồi đó.

NGHĨA XUÔI:

Quan-phủ coi thơ Kiều rồi thì khen rằng: Thơ hay, giá lược đời Thanh-Đàng, vũ lại tài sắc Kiều dường ấy ngân vàng khó cần đó. Như vậy mới gọi là tài tử giai-nhân cho nếu vầy duyên Châu, Trần thì không Châu, Trần (vợ chồng) nào hơn nữa. Quan phủ khen và nói, rồi mới dạy Thúc-Ông: thời, dưng rước dữ cru hờn mà làm gì, cho lờ-nhiệp, cho đờn ngang cung đi. Nay việc đem ra đèn cửa công môn rồi, tuy đã biết vậy, Chớ ngoài thì, lấy lý, song trong cũng là tình. Việc dâu con trong đạo gia-đình, thôi ông đẹp nổi bất bình thì xong hơn. Quan phủ dạy vừa dứt lời mới truyền cho quân lính sấm sưa theo lễ công, nào kiệu hoa chen gió, nào là được hống diêm sao. Nào là cơ vũ xô-xao, song song đưa đến trường đào sánh đôi gia thất. Thúc-Ông thấy nết na và tài Kiều cũng thương, nên cũng đẹp lời phong ba nữa. Nay Sanh, Kiều sánh đôi cùng nhau, nào-ừ một nhà như Lang với Huệ, còn Kiều từng việc cay đắng cực khổ rồi, tình lại mặt-mà hơn xưa nữa. Xong

DIỄN TÍCH

(1) Thanh Đàng nghĩa là: Đời nhà Đường (Thanh thơ) làm thơ hay lắm. Giá lược thanh Đàng là: Quan-phủ khen Kiều làm thơ hay hơn thơ đời Đường (Tôi tưởng không lẽ, đâu lời khen thì nói quá như vậy đó thôi).

(2) Châu, Trần là: Họ Châu và họ Trần hai họ làm sui gia với nhau đời đời-sau mượn đó mà tỵ vợ chồng, kêu là Châu Trần.

(3) Tài-tử người có ầu học giỏi. Giai-nhân là: người xinh đẹp. Trong Tây-sưong có câu: Tài tử giai-nhân tính hữu chi. Nghĩa là: tính thiệt có kẻ tài tử giai-nhân đó.

(4) Trương Hồ là: Tại tỉnh Hồ-quảng đặt the đồ dùng mà may màn trường nên tên gọi là Trương Hồ.

(5) Phận bố là: Con gái yêu ớt như bồ liễu thường tục Tàu hay tí con gái như bồ, liễu. (Yết ớt như cỏ bồ, cây liễu)

(6) Nhận yến đại phi nghĩa là: Chim nhận chim yến đổi bay.

(Sau sẽ tiếp theo)

TRƯƠNG-MINH-BIỆN

Đại-việt Tập-chi

Mỗi tháng xuất bản một kỳ

Giá trọn năm..... 5\$00

Giá sáu tháng..... 3 00

Bán lẻ mỗi tập..... 0 50

Báo-quán tại Longxuyên

Rượu Sâm-banh hiệu MARQUIS DE BERGEY là rượu nhứt hảo hạng

THỦ GIANG-HỒ

(Tích Giu-ly-Hue lưu lạc) (VOYAGE DE GULLIVER)

(tiếp theo)

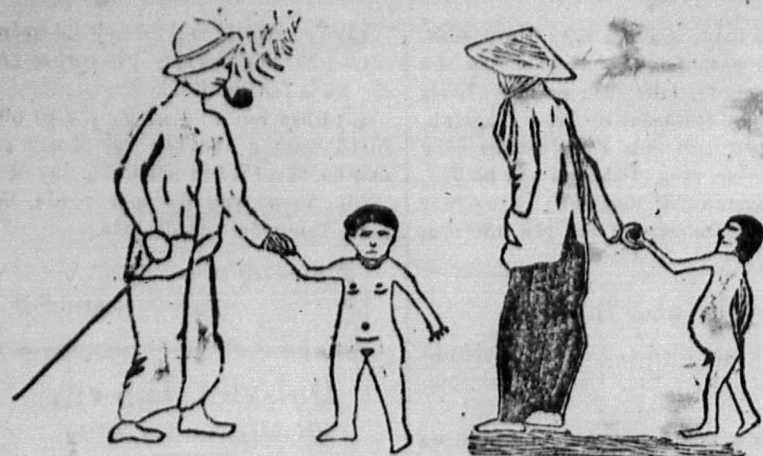
Vậy nên, mỗi khi tôi muốn dạo xem thành thị phố phường, thì cứ khiên nội cái nhà ấy đi thì đủ cuộc. Tiểu-thơ bưng để trên đùi, rồi leo lên kiệu, vén màn trông-trái gió mát mặt mây! Lê thứ thường nghe đồn chuyện tôi, nên mỗi khi thấy đàn kiệu ra thì giành nhau vũ lại mà coi. Mà cũng ngộ cho Tiểu-thơ, vì mỗi khi thấy vậy thì bất kiệu-phu dừng chơn để coi cho đã thêm! Lại còn bằng tôi để đưa bằng tay cho mọi người tiện xem màn nhàn.

Trong các nơi cảnh đạo, tôi thích có 1 cảnh chùa, như là cái tháp trên cao,

trong nước không chi dẫu sang. Tiểu-thơ mỗi khi, có dẫn tôi vào đây. Thiệt là một cảnh rất ngát mây từng, thỉnh thoảng rộng lớn. Vách tường làm bằng đá khúc mình mỏng, dày cui có hơn mười thước. Trong thì chưng dọn tượng thánh, hình vua, toàn bằng cầm thạch. Tôi đi dạo nhằm 1 ngón tay gầy, nằm dưới đất (vì lâu đời), tôi dụi mình nhắm lại, dài hơn 1 thước!! Tiểu-thơ ham quá, hối lặn vào lưng, vì tánh-khi còn thơ nên ưa đồ chơi vật.

Rồi lại nội đến tôi coi có bao nhiêu đó là ngộ, chớ như nhà bếp, nhà xe, bắt quá là lớn, lệ thường, chớ không chỉ đẹp được. Đức-vua có sáu, bảy trăm con tráng mã trong tào, mỗi con cũng cao gần mười thước. Mỗi khi trong triều có đại lễ, thì đầu chừng 500 mã kỵ theo hầu. Tuy vậy đến chừng tôi thấy binh giáp giăng ra đội ngũ chỉnh tề thì tôi mới ớn.

Nếu sự nhỏ nhit của tôi đây chẳng hề tôi làm hại mỗi ngày, thì tôi đã quyết ở an xứ ấy cho mạng đời vui sướng. Nhiều khi Tiểu-thơ bưng hộp tôi ra huê-viên rồi mở cửa bông tôi thả xuống đất, chạy chơi khoan khoái. Ngày kia, ruồi cho thảng-lung hay được, dưng dục phá chơi. Hân đánh mò theo tuộc ra vườn. Tiểu-thơ vừa thả ôi xuống thì có hân một bên hồi nào! Gần đó có 1 cây cau-lùng. Tôi cũng dưng dục mở lời ghẹo thử, bắt chàng va sánh với cây cau. Thảng lung tức giận, sanh kẻ báo thù, hai tay bèn ôm chặt góc cau, rung lia rung lia. Ôi thời, trái rụng rầm rầm, tựa như mưa bắt, mỗi trái lớn cũng bằng cái thùng đầu bói. — Đầu cổ lưng vai ề hết. Trong khi tôi cúi xuống, (thủ thế!) 1 trái xé động vô đầu, nhận ngay xuống đất, lỗ mũi ần trâu! đầu sưng như gò mối. Mà mắc tại tôi chọc hân, nên về sau bưng kính miêng bình, không hề dám đi hơi việc ấy.

— Úa! chào anh, vậy chớ anh dác cháu đi đâu vậy? Húy mèn oii! Mà sao cái bụng nó bì-h rình vậy anh?

Ồi! rầu quá anh oii! Phà bụng bình rình mà nói gì, con mắt nó tròm lơ, da bụng kéo gân xanh, đi h thì xếp con, dung dung như gỏi tai bèo mới là hại cho chớ! Không biết nó đau cái gì lạ quá!

Ý! Thiệt anh lờ thì thôi! Nó bị Cam-tích đó chớ gì. Nè! Thằng con tôi đây hồi đó cũng vậy da, mà nhờ thuốc Cam-tích của *Nhị-thiên-Đường* nó ường có một hộp mạnh vo. Để hông! Bây giờ đây trẻ sức 3 con cạp vật nó cũng không nổi nữa da anh à!!!

Ngày khác, trời hơi đổ tuyết làm râm Tiểu-thor để tôi chạy chơi trên cỏ, còn mình thì ngồi lại đàm đạo với chị a-huôn. Thỉnh linh tuyết xuống rất to, mình mẩy tôi dập bầm như chuối. Đau quá, tôi mới lết lần lại cội dâu-xanh, nắm đó núp sơ mà chịu. Cha chà! Mặt mày tay cẳng như ong đánh! Làm tôi phải giữ phòng hơn mười bữa chẳng leo hánh đi đâu. Khán quan nghĩ có lạ chi, tuyết xứ này có phải như tuyết xứ ta hay sao mà dễ chịu. Cục nào cục nấy lớn hơn bảy tám trăm lần cục tuyết xứ ta, đầu đầu mà chịu nổi.

Cũng trong vườn ấy, tôi còn làm một nạn rất to. Lần nọ, Tiểu-thor cũng ngỡ thả tôi chơi yên chỗ, bèn để đó nhập đoàn, đàm luận với chư-vị phu-nhân. Tôi mắng lắm, nhờ vậy tôi được thông thả nhiều. thích tình bay nhảy. Khi Tiểu-thor đi rồi, có 1 con chó xù của anh giữ vườn chạy đến, đánh hơi xốc a lại gán, ngửi

tôi vài cái, rồi thò mõ ngậm tôi, chạy te lại trước mặt chủ nó nhà tôi xuống đất, ngoắt đuôi đứng đợi. Mà cũng may: Răng nó lớn, kẹt răng thừa, nên tôi nhờ nằm trong kẹt răng mà không thương tích. Anh giữ vườn nhìn biết tôi, ôm vào bun hít, rồi lại sợ hãi vô cùng. Va mới hỏi tôi ở đâu, duyên cớ tại sao mà ra thế. Phần bị chó tha bết hôn, phần bị nằm ép trong kẹt răng nên tôi mệt quá, hỏi lâu mới đáp ra lời. Anh giữ vườn thoát nghe, lật đặt **Đông** tôi trong lòng bàn tay, đem lại để y chỗ cũ. Trong lúc ấy Tiểu-thor đã trở lại lâu rồi, thấy mặt tôi ngẩn ngơ, táo tác, kêu réo om sòm. Chừng thấy anh thợ vườn đem trà thì mừng rỡ, rồi lại rầy anh giữ vườn sao không giữ chó! Mà rồi, việc này cũng bình thường, Tiểu-thor cũng dấu biệt, nên không ai hay biết.

Từ ngày ấy Tiểu-thor hết dám để người thả lỏng, nên tôi càng bực bội hơn xưa. Tôi còn nhiều việc rủi ro mà

Thuốc *Phau-tanh-luôn* trị *Bịnh nóng* lạnh rất nên thần hiệu; tại tiệm *Nhị-thiên-đường* ở *Cholon* có bán.

Nam-trung Nhựt-báo

Mỗi tuần xuất bản một kỳ

Giá trọn năm..... 5 \$ 00
 Giá sáu tháng..... 3 00
 Bán lẻ mỗi số..... 0 10

Báo quán tại đường *Catinat*, số 157, *Saigon*

không dám cho Tiểu-thor hay, sợ còn nghiêm nhặt nữa thì chơi sao được thú. Như ngày nọ, nếu tôi hững hờ thì đều-quạ đã tha rồi. May tôi có cái dao nghề, rút ra chống cự! Lần khác tôi sợ đi sụp nhâm ở kiến, va đầu vô cái vô ốc tưởng đã xong đời.

Tôi đi chơi có ý coi, chim chóc không hề kiên nhẫn. Một con chim-sâu rất dạn đến nổi bay vào xốt đại miệng bánh tôi cầm. Khi nào tôi muốn rượt bắt, nó lại trở cự với tôi, há miệng co dỏ làm dữ. Làm tôi phải xiú ngang, rồi biết sao?

(Sau sẽ tiếp theo)

N. C. M. D.

DENTIFRICES
 THUỐC ĐANH RĂNG
 THUỐC NƯỚC, THUỐC SÉT, THUỐC BỘT HAY LÀ VÀ BONG CỦA CÁC CHA
BENEDICTINS DE SOULAC

Đầu xâu tại Paris năm 1900, được bằng-cấp trất phẩm

Thuốc này chính là thuốc người Langsa bảo-chê, tốt hơn các thứ thuốc đánh răng dùng thờ nay.

Thuốc đánh răng thượng-hạng này, làm cho răng sạch-sẻ mà trắng trong, diệt cả loại vi-trũ g, sâu răng, khỏi bị siết ăn, đường nướu và miệng được tinh-khiết luôn. Mùi thơm bất-ngạt. Thuốc nước này các vị ghiền nên dùng mà sáng miệng.

Thứ thuốc sét và xà-bông đựng trong ống thiết nên dùng làm.

Cà và Đại-Pháp, cà và Toàn-cầu, chẳng có thuốc đánh răng nào quý hơn và rẻ hơn thuốc này.

Lời rao chí yếu

Từ ngày Đại-Pháp ra luật ngăn cấm dùng đồ của Đức và của Áo đến nay, kể từ ngày 24 Décembre 1914 và 3 Janvier 1915, thì hai thứ thuốc đánh răng hiệu «*Odol*» và «*Kalodont*» đã bị nhập kho rồi.

Mong cho người mua khỏi lầm, vì sợ ngoại-bang tráo đồ giả vào đó của Langsa, chúng tôi xin biên rõ ra đây hai hiệu thuốc đánh răng của Đức và Áo nói đó:

Odol. — Déposé par la Société Lingner Werke Aktiengesellschaft, à Dresde (Allemagne).

Kalodont. — Déposé par la Société KK Landes Privilegerte Milly Kersenseifend und Glycerin Fabrik, von F. Sarg's Sohn et Co, à Vienne (Autriche).

Người Đại-Pháp và người Annam phải biết rằng hai hiệu thuốc đánh răng đó là đồ của kẻ nghịch.

ELIXIR DENTIFRICE

PÂTE OU SAVON DENTIFRICE

PÂTE OU SAVON DENTIFRICE

POUDRE DENTIFRICE

TRẠI THỢ MỘC MICHEL
Nguyễn-hiệp-Hòa
Tại chợ Lái-Thiêu

Tại trại tôi có đóng sẵn các món là :
Bàn ăn mặc-dá dài, có kẻ 2 kiêu. — Bàn
ăn mặc-dá tròn có kẻ thành. — Bàn
ăn mặc-gỗ liền 4 kiêu. — Bàn tròn 4
trụ mặc-dá. — Bàn tròn 4 trụ mặc-cây. — Bàn
xây cốt mặc-liền. — Bàn-lau 12 trụ. — Bàn
khách (salon). — Bàn rượu (apéritif) 3
kiêu. — Váng một chơn tiện, văng gỗ
hai, và văng ba. Tủ thờ, cần 3 kiêu; Tủ áo,
Tủ rượu (buffet); giá nón dù (Porte
parapluie et chapeau), Trụ kiền (colonne)
ghế bần-kết (Banquette), ghế ngồi 5 kiêu,
ghế Bàng nguyệt, bàn viết 3 kiêu, văng
một bằng đá trắng có chơn tiện.

Làm theo kiểu kiêu thời, bằng cây
trắc, cầm lai, gỗ, toàn là cây danh mộc,
thợ làm khéo léo tinh xảo, không giả dối.
Xin quí ông có muốn dùng các món
đồ chơn dọn trong nhà, thì xin gửi thơ,
hay là thân hành đến tại tiệm tôi, tại
chợ Lái-Thiêu đường ra công-xi heo
(Abattoir), hoặc mua hay là đặc, thì tôi
sẵn lòng làm mau và vừa theo ý quí-vị.

Cửa TRẠI MỘC,
cửa khải

LỜI RAO

Kính cũng tôn bằng quan khách được
hay : Nhà gỗ hiệu DƯƠNG-HUỆ-VINH-
PHÁT, ở đường AMIRAL COURBET, môn
hải 53, Saigon, phòng vệ sạch sẽ tinh anh,
đã rộng rãi mát mẻ, mà giá tiền rẻ hơn,
lại gần gare chánh Saigon, rất tiện bề
cho quan khách tới lui, xin rộng lòng
thi ân một chuyến thì sẽ rõ trong tiệm
chúng tôi lễ hiện kính sẽ là thế này.

ANTOINE BÀU, đồ kính,
N° 53, Amiral Courbet.

Chư tôn

Muốn mua đất dạng cát phố chằng?

Có người muốn bán một số đất chừng
10 ngàn thước vuông. Đất ấy ở gần thành
phố Saigon cách gare xe lửa Biên-hòa
chừng 1 trăm 50 thước, nằm theo mé
đường Boulevard Saigon-Cholon.

Hiện trong đất ấy có nhà ngói và vườn
trực mát mẻ, cau dừa cây trái đủ, Liệt-
vị mua rồi muốn cất nhà ở-chơi cũng
tốt, hay là cất phố mà cho mướn cũng
xong, tốt lắm.

Định giá bán mỗi thước vuông chừng
1\$20 — 1\$30 mà thôi.

Liệt-vị muốn mua, xin viết thơ, hoặc
giao nơi đồn-quản mà thương nghị.
N. C. M. Đ.

Kính cũng chư-vị dạng rõ:
Tiệm tôi khắc các thứ con dấu bằng đồng có
đá thứ kiêu con dấu thường dùng và con dấu
có ngày tháng thay đổi, hoặc con dấu in chữ nổi,
không phải in bằng mực, (Timbre sec et humide
dateur automatique) có mực lục các thứ con
dấu để quí-khách lựa dùng và để giá tiền rất rẻ.
Xin quí-khách chiếu cố, tôi rất cảm ơn lòng
nhân-thành.

T. KHANH-LONG
Graveur
149, rue Catinat, Saigon.

MỘNG-TIÊN-TRÀ

Là thuốc bổ á-phiện

CỦA

NHI-THIÊN-ĐƯƠNG

38, Rue Canton. — Cholon

Nay chúng ta sanh nhảm thời buổi ưu thảng
liệt bại này, nếu muốn cho tinh-thần cường kiện
cho đủ sức mà gánh vác nỗi việc đời, nhất là
thuộc á-phiện phải trừ cho tuyệt nọc, thì mới
khỏi mang lây tiếng vô dụng với dân-doàn xã-hội.

Song thuốc á-phiện, bán ở các nơi, hoặc
huồn, hoặc tán, hoặc thuốc thang, biết bằng hà
sa số nào mà kẻ, chẳng qua là thuốc dùng tạm,
trong giây phút mà thôi, chứ không thể nào mà
trừ căn được. Tôi không dám tiêc-công, hết
lòng nghiêm cứu, may được phương thuốc này
dùng nước giữa trời và trả Hậu-san, bảo chế
tinh thuốc, gọi là MỘNG-TIÊN-TRÀ đã thí
nghiệm nhiều người, rất thảo hiệu, lại Trung-
Quốc Nam-Đương, cứ được ngàn ức vạn con
người, khắp trong các trấn tỉnh Quảng-dông,
thầy truyền danh môn thuốc này, chẳng khác
như thuốc tiên kia vậy. Vì đã uống nó, thì không
có trở bệnh gì cả lại ăn uống được mau tiêu
hóa nữa. Thí dụ như thường bữa ghiên một chỉ
thuốc, thì dùng 3 phân trà chế nước sôi uống,
hoặc 1 hộp phân ra làm 10 lần mà uống trước khi
ăn cơm. Dùng luôn ba bữa, thì bệnh ghiên dần
được một nửa, bảy ngày lại dần được một nửa
nữa, đến mười lăm bữa thì hết ghiên, mà người
cũng vẫn mạnh như thường. Song đã bỏ thuốc
đang rồi, thì rất kị không nên hút lại nữa. Bằng
hút thì nó làm cho mình phải đau bụng như
đau, sanh nhiều chứng bệnh. Ai thường uống
dạng thuốc này, thì tinh-thần càng gia-bội,
không có bệnh gì còn sanh ra dạng nữa, thiệt
đáng khen là một phương thuốc tiên bổ á-phiện,
hoàn-cầu không có thuốc nào hay hơn nó nữa.
Chư ông có trí muốn bỏ á-phiện xin uống thử
coi. Mới biết là lợi tới nỗi thiệt. Có mua
phải coi kỹ cái nhãn Ông-phật. Thì mới khỏi làm
thứ giả.

Giá mỗi hộp..... 1\$ 50

NHI-THIÊN-ĐƯƠNG

Cần-bạch.

SOCTRANG «KHÁCH-SANG»

TÂN PHÁT-LỢI đường TƯ-CÀN
Đường cầu tàu đi lớn

Phòng nghỉ dọn sạch sẽ. Quí-khách
có điệp đi Sóc-trăng, xin ghé nghỉ một
lần thử coi, thì được đẹp lòng. Tiệm tôi
tiếp rước một cách tể. Như quí-khách
muốn dùng bữa, tôi sẵn lòng dọn cho
mà dùng chẳng tính tiền. Còn đi xe-kéo
đến tiệm tôi, thì tôi cũng sẵn lòng tiếp
tiễn xe cho quí-khách.

GIÁ PHONG:

Hạng nhứt..... 1\$00
Hạng nhì..... 0.60
Kính Mời
Tư-Cần.

Pháp-việt khách lâu

(HOTEL DE FRANCE)

Phòng vệ sạch-sẻ rộng rãi mát mẻ vô
cùng, lối bạn lệ lần, hồ đâu có đó.

Lục-châu chư quân-tử có đi xin ghé
lại nghỉ ngơi, chắc sao chư quân-tử cũng
được vui lòng tại chỉ.

QUYNH-MỸ

NGUYỄN-NGỌC-CU

Số 20, đường Amiral-Courbet

(CHỢ BẾN THÀNH MỚI SAIGON)

Gạo, than, nước-mắm, tằm, cám, trà-
hột, trà-tàu, thuốc hút cang các vật đồng
khác.

Nước mắm Phú-quốc ngon thượng hạng

Tiệm này bán ròng nước-mắm ở tỉnh
Bình-thuận; không bán nước-mắm làm tại
đây. Mua vật chi, hoặc sai đến hàng phố,
gửi giấy, thì có kẻ đem đến nhà chẳng sai.
Nay tôi lại có dọn chỗ ăn chỗ nghỉ sạch
sẻ tể. Muốn dùng cơm từ bữa ăn, hay
muốn dùng cơm tháng cũng được. Lại
có chỗ nghỉ ngơi thong thả xin chư ông
ghé chơi một phen thì sẽ rõ. ☉

NHI-THIÊN-ĐƯƠNG

PHARMACIE ASIATIQUE

38, Rue de Canton. — Cholon

Tiệm chánh ở tại Quảng-dông, ở đường Lương-gy Vi-Tế-Sanh chế ra.

Siru - Độc - Linh - Dược

(THUỐC TRỊ BỆNH TIÊM-LA)

Bệnh Hoa-liêu là một mũi giặc lớn trong đời văn-minh thế-giới, hễ mang lấy
mổ, ăn chẳng biết ngon, ngủ không yên giấc, ấy là một giống bệnh rất hiểm, rất độc,
cho nhân-quần xã-hội. Bởi vậy cho nên từ xưa đến nay những anh-hùng hào-kiệt,
có nhiều người vì nó mà phải bỏ mình cùng tuyệt giống, hoặc di truyền lại cho vợ
con, ấy cũng đều tại dùng lầm phương thuốc.

Chớ như tiệm tôi đây, từ ra làm thuốc đến nay, vẫn trị các bệnh Hoa-liêu cũng
đã nhiều, gần khắp trong thế-giới, cho nên mới thấy dựng nhiều cái mới tể mà
nghiệm ra, vì có nhiều thấy trị bệnh Hoa-liêu hay dùng những vị Bà-đậu-sương
mà xử cho mạnh, hoặc dùng vị Thủy-ngân mà đã g xuống, như vậy thì chẳng những
là hại thân mà lại không còn sanh con nữa được, ắt phải tuyệt giống tuyệt nòi, cái
sự hại ấy rất to. Và chẳng hề cái độc mà nó vào mình, thì nó cứ vào theo mấy nơi
mạch máu, chớ không phải là ở hoài một chỗ, nên xử như vậy mà xử ra mấy nơi
mạch máu trong cả châu-thân dạng sao? Bất quá là rúc cái nhiệt độc nó đang hành
mà cho xử ra, hoặc cho nó hạ xuống, dạng mà làm cho bệnh giảm xấp thời đó mà thôi,
chớ nói lánh chỗ độc ấy hay là mạnh trong mình một hai tháng thì là làm to làm đó.

Bởi tôi xét rõ các cơ-ay, nên phải tìm các phương hay và hiệp với các ông
Lương-gy, cũng nghiệm cứu, chứng bệnh ấy mà chế thứ thuốc này ra đây, để mà
cứu người và giúp đời, và lại tánh thuốc cũng là hòa-bình, không ngứa không xử
lâm, bệnh nặng thì mỗi ngày xử hai lần, còn bệnh nhẹ thì mỗi ngày xử một lần, không
đau bụng, cũng như thế người mạnh lại dần vào các nơi mạch máu mà đuổi các
chứng độc, hoặc theo mồ hôi, hoặc theo đường tiêu-tiền, hay là nơi thở mà ra.
Đầu cho người không phải bệnh Hoa-liêu mà uống nó, thì nó cũng làm cho huyết dịch
sạch sẽ, ăn được nhiều, ngủ yên giấc và sửa diện-mạo sáng láng, tinh-thần khoẻ khoắn.

Chú trị các chứng bởi bệnh Hoa-liêu kể ra sau này:

Phong thấp đau xương,

Tim-la lở loét,

Đau bệnh hột-xoài,

Huyết khô huyết độc,

Ghè độc lấy lựa,

Hạch nơi chỗ độc,

Bản thân bắt toại,

Dương-mai mọc mọc,

Ung thư nhọt ghè,

Lát voi lát đồng tiền,

Vô danh thừng độc,

Cả chứng độc ngoài da.

Như ai có bị mấy chứng bệnh này thì xin đừng có tiết tiền, hãy mua mà uống, vì
thuốc này trừ dứt nọc chẳng còn tái đi tái lại nữa.

Cách dùng: Mỗi bữa sớm mai uống thuốc nước một muỗng, và tối trước khi
ngủ một muỗng. Còn thuốc huồn, uống mỗi lần ba huồn sau khi ăn cơm trưa và tối,
phải tâm mỗi ngày một lần và phải cứ đỡ ăn chừa, đó sống sít.

Mỗi ve thuốc nước và thuốc huồn, giá là..... 3\$ 00

DẦU ESSENCE HAY LÂM

Dầu Essence de Menthe của ông Lương-Y Vi-tê-sanh chế ra, khử độc hay lắm. Bất kỳ năm phụ lão ốm, có đờm, có phồng, hoặc cảm mạo phong sương, nóng lạnh, sởi mũi, nhức đầu, đau bụng, hoặc bị kinh phong, thầy đều dùng được, trong uống ngoài thoa rất nên thần hiệu.

Tại tiệm Nhi-Thiên-Dương Cholon có bán.

GIÁ: { Mỗi ve..... 0\$25 / Mười ve..... 2 40

PNOM-PENH-BAZAR TRƯƠNG-XUAN

- BÁN SỈ / BÁN LẺ
Nước áo banh-tô, ôc-xa-cô, kiểu đẹp, N° 902/8 - thứ lớn 12 nước..... 0\$20
Nước áo banh-tô, ôc-xa-cô, kiểu đẹp, N° 902/6 - thứ nhỏ 12 nước..... 0 25
Nước áo sơ-mi (chemise), xuy vàng, mỗi bộ 5 nước, - 12 bộ..... 2 40
Lược sừng gô tốc cúp - 12 cái..... 2 50
Đồng hồ, lau vàng, kiểu de hình, hình có khuôn, chương đều, xe hơi, xe ngựa nhiều thứ, mỗi hộp 12 cái khác thứ (do trẻ chơi) 0 90
Cartes postales giặc áo-châu một trang... 2 50
Khăn lau ống dệt bông hóa học, 0m67 x 1m45, 12 cái..... 10\$00
Giấy viết thư, mỗi hộp 50 tờ, 50 bao gói có màu - « Tonie Superfine » 12 hộp..... 9\$05
- « Cosette » 12 hộp..... 9 00
- « Layne » 12 hộp..... 8 55
Bao thư vàng thư thường một ngàn cái. 3 00
Bao thư vàng, 12 cái..... 1 30
Gửi contre remboursement. Ai mua từ 10\$00 trở lên phải gửi trước đặt cọc 1\$00, ngoài trừ mỗi hàng cũ.

Le Directeur Gérant: LY-HUU-DU

25-26 Quai Piquet, Phnom-Penh.

Trại thợ mộc hiệu Lục-Long tự Nguyễn-long-Thảo ở tại chợ Lái-thiền

Trại thợ mộc tôi sáng tạo đã hơn 5 năm ở phía sau phố chợ đường xe hơi Saigon-Thudamot, có đóng sẵn đủ hàng ăn dài mặt gỗ liễn từ 1m40 cho đến 2m20, bề ngang 0m80 cho đến 1m15; hàng ăn chè kiểu tứ linh (long, lân, qui, phụng), hàng lau cửa cường 7, 8 trụ cho đến 12 trụ, và hàng ăn mặt đá; hàng tròn một cột xây, chường chạm tam lân từ 1m55, có thứ 5 trụ 4 góc chạm giấy lá tây, hàng rượu (table d'apéritifs) bằng khách (table de salon), hàng viết (bureau) bằng rơm mặt (table de toilette) bằng nguyệt, tủ áo tron, tủ áo kiền, tủ thờ cần, biển tiến, thành thờ kiền vờ sơn thây, chũr ôc, chũr vàng, ghế ngồi mặt tròn, mặt trái đào, mặt dâu, và có đủ thứ đồ tiện, những là chường đèn, đũa, hộp, khay, kỹ vàng một, vàng hai, vàng ba, vàng tư, hết thảy đều làm bằng cây danh mộc, chế theo kiểu kim thời tron hàn, chắc chắn và bán giá rẻ.

Còn phía trước phố chợ có dọn thêm một cái tiệm ngành có bán đủ thứ rượu và đồ danh mộc thứ cần thứ tron đều có cả.

Kính xin chư-tôn qui-khách thừa diệp nhân du xin ghé lại tiệm tôi mua đồ đồ làm sẵn, hoặc là đặt món, cứ chường đợi trong nhà thì tôi sáng long mau mau làm cho vừa ý quí ông.

NGUYỄN-LONG-THẢO, Chủ trại kính cáo.

Tháp đèn đá

Tỉnh Cần-thơ muốn bán lại giá rẻ dù món đồ đứng trong sự tuập đèn đá có đủ sức-thắp dạng nhiều nha và một Châu-quảnh nhỏ.

- Các món ấy kê ra sau đây:
5 Cái máy lớn (grands générateurs).
1 Cái máy nhỏ (petit générateur).
34 Cái đèn lớn (grandes lyres).
100 Cái đèn nhỏ (petites lyres).
56 Cái đèn gắn trong vách (appliques).
10 Cái đèn treo nhiều ngọn (lustres).
7.000 kilogrammes giấy cũ.
7 Cái đèn thương.
50 Cây đèn cam đường.
24 Tiềm đèn.

Ai muốn hỏi đều chi xin viết thư cho quan chánh Tham-biện chủ-tỉnh Cantho.

NHÀ IN HIỆU IMPRIMERIE DE L'UNION

của ông NGUYỄN-VĂN-CỬA 157, Rue Catinat Saigon

Có in đủ các thứ số, bộ, truyện, sách, và các thứ thiệp mời: quan, hôn, tang, tế, thiệp cung hi nhiều kiểu nhiều cách khéo lạ vô cùng.

Có bán đủ giấy, mực, thước, viết, viết chì, ngòi viết và sách vở cho học trò.

Cũng có bán đủ các thứ số, bộ cho các nhà buôn dùng, hương-chức các làng muốn cần dùng món chi cũng có.

Lục-châu chư quân-tử mỗi khi có cần dùng thứ chi thì xin gửi thư đến, trong một tuần sẽ có đồ gửi lại chẳng sai.

Tiệm đóng xe

Sữa xe và bán đủ đồ phụ tùng đường Luro môn bán 99 và 101. (Đất-hộ) Saigon TRẦN-VĂN-HIỆP chủ tiệm

Kính cũng Lục-châu qui khách dạng rõ: Tiềm tôi có đóng đủ kiểu xe như là: Xe mũt, xe hai bánh, xe kiền, xe kéo và cũng có bán các thứ xe cũ sửa lại chắc chắn; có bán đèn xe đủ kiểu, bánh xe cao-su bằng cây giá-tị ben tay chớ lại, cao-su đặt để thay trong bánh, kiền đèn tây, đồ bat kê xe độc chiếc và xe song mã bằng da tây may rất khéo và chắc, có bán yên cỡi, chường đạp hai tung, bình để thắp đèn khí đa theo xe, sơn xe... và sửa xe.

Cứu xin qui khách có dịp đến Đất-hộ xin ghé lại tiệm tôi một khi trước coi công cuộc của tôi làm, sau có cần dụng món chi da thiếu mua giúp làm ngòi, thì tôi rái cảm ơn hạ cò. Còn chư qui khách ở xa muốn gửi thư hỏi thăm món chi cũng gia cả tôi sẵn lòng hầu đáp.

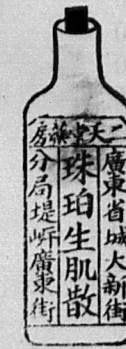
Còn tôi cũng có gửi bán những là đèn xe, bánh cao-su giá-tị, đồ bat kê da tây nơi tiệm Thủ-Binh trước nhà giấy xe lửa Mỹ Saigon, tiệm Lục-tinh-lâu số 84 đường d'Espagne. TRẦN-VĂN-HIỆP kính cáo.

HAY LẮM! HAY LẮM!! Nhân nguyệt văn đáp (LA LUNE ET LA FOËTE) Traduction libre

PAR NGUYỄN-CÔNG-HÒA Giá mỗi cuốn..... 0\$30

Các tiệm sách ở Saigon đều có bán. Tại Báo-quán Nong-Cổ Min-Đam cũng có bán.

CHÂU PHÁCH SANH CỬ TẮNG

Thuốc Châu-phách-sanh cử-tắng này chuyên trị về ngoại-khoa; những ghê độc lở loét lâu ngày mà kuong lành phải dùng thuốc nước trừ độc của tiệm NHÍ-THIÊN-DƯƠNG rửa rửa, rồi xức nước tang này vào nơi mấy chỗ đau thì thấy hiệu nghiệm liền.

Giá mỗi ve là... 0\$20

Tại tiệm Nhi-Thiên-Dương có bán.

Lời rao

Kính cáo cùng chư qui ông và qui thầy dạng hay.

Tôi là Nguyễn-văn-Mít chủ tiệm bán nón tại đường d'Adran môn bài số 110, Ke từ ngày 1er d'Avril 1918, thì tôi dời tiệm qua đường d'Ormay môn bài số 49. Xin qui ông và qui thầy nhằm lúc nhàn du, xin ghé tiệm tôi xem chơi, thì tôi sáng long tiếp rước.

NGUYỄN-VĂN-MÍT 49, rue d'Ormay, 49 SAIGON

VUA LỚN TRỪ ĐỒ VẬT THỰC NHỮNG NGƯỜI KẾ NGHIỆP HÀNG MOTTET VÀ CÔNG-TY

BLANC và HAUFF Đường CATINAT SAIGON

Rượu nho đỏ và trắng (thùng và ve ve)

Nước PERRIER

Như Soda, mua nguyên thùng và ve, ve lớn, ve phân nửa và ve góc tư.

Sữa hiệu CON GẤU

Sữa tươi tốt như mới nặn ra SỮA ĐẶC NGỌT CONDENSÉ Sữa đặc không đường condensé

Váng sữa béo lém

Sữa bò hiệu CON GẤU tại hành Suisse làm ra

Giấy hút thuốc hiệu CHAUVÉ-SOURIS

Máy viết chữ hiệu UNDERVOD, viết rõ ràng lắm.

Bijouterie Saigonaise

TIỆM MINH-THÀNH HÒA BÁN ĐỒ NỮ-TRANG 23, Rue Schroeder, 23 - Saigon

Kính lời cho lục-châu chư qui khách dạng rõ: Nay tôi có mở một tiệm bán đồ nữ-trang theo kiểu kiền-thời, rất nên xinh đẹp, ở tại chợ Saigon đường Schroeder số 23. Khi trước tôi có lập tiệm bán đồ nữ-trang ở Chợ-lớn, đường Thủy-binh (Rue des Marins) số 126, tự danh là hàng

cháo-núi, nên tôi thường hiền ý qui-bà qui-cô ưa dùng đồ nhẹ nhàn và bué-mỹ.

Từ khi tôi mở 2 căn tiệm ấy đến nay cũng nhờ ơn qui-bà chiểu cò cho người đồng-bang nên việc, tôi rất cảm ơn, ngày nay mà trong lục-châu hiệp-hùng, lập tiệm bán đồ nữ-trang như tôi thì tôi lấy làm vui mừng cho các ông và cầu xin cho các ông cho mau thành tựu.

Nay kính,

NGUYỄN-VĂN-LẠC ĐI BẬY-KHẮC.